ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
★
Commerical Printing of
All Kinds

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Čitatelji v:
CHICAGI, NEW YORKU,
DETROITU,
sploh po in izven
Amerike

VOL. XXXVIII.—LETO XXXVIII. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), DECEMBER 21, 1955 PART I — This Issue in Two Sections ŠTEVILKA (NUMBER) 243

Zadnje vesti

Zopet sneg, hladen, oblačen dan z najvišjo temperaturo 20, najnižjo 15 stopinj.

Danes je uradno zadnji jesenski dan, pa je v Ameriki kakor tudi v Evropi eden najbolj mrzlih. V Ameriki so imeli preko noči na severovzhodu okrog 30, oziroma okrog 20 stopinj pod ničlo. Iz Kanade pritiska nov mrzli val, ki bo verejetno obšel Ohio na poti proti vzhodu.

V Evropi so našteli v zvezi s tem mrazom 22 mrtvih.

Florida je imela v tem tednu tri težke letalske nesreče. Najprvo so se ponesrečila štiri vojaška letala in je bilo 11 mrtvih, trije se še vedno pogrešajo. Danes zjutraj je treščilo na tla, zgorelo in eksplodiralo potniško letalo, ki je imelo na krovu 17 potnikov in pet mož posadke. Letalo je bilo na progi Miami-Jacksonville. V bližini Jacksonville je padlo na tla. Bilo je namenjeno v New York.

Nepremičnine in zemljišča okraja Cuyahoga so bila radi odmere zemljiškega davka znova ocenjena. Ta cenitev je interesentom na ogled in sicer v Courthouse, soba št. 24, Lakeside Ave. Tisti, ki z novo ocenitvijo nepremičnin in zemljišč ne bi bil zadovoljni, se bodo lahko pritožili. Listine so na ogled, pričenši v petek, za 10 dni.

Danes bo družba Ford Company izročila javnosti pregled o stanju premoženja te družbe. Javnost naj dobi vpogled v družbo Ford, njeno delovanje in premoženje vsaj za zadnjih pet let. 18. januarja prihodnje leto bodo šle v nakup delnice te družinske kompanije in tisti, ki bo delnice kupil, naj ve v kaj investira svoj denar.

Podjetje Firestone Co. v Akronu je objavilo pregled gospodarskega poslovanja te družbe. Prvič v zgodovini Firestone se je zgodilo letos, da ima družba čez 55 milijonov dolarjev čistega dobička.

Snoči sta lastnik trgovine Adam Hat Store, 711 Euclid Ave., in njegov ravnatelj nesla v bančni nočni nabiralnik izkupiček dneva $1,400. Pred Capitol banko na Huron Rd. sta dva neznanca naperila nanju pištole in zahtevala denar. Prestrašena lastnik in ravnatelj trgovine sta roparjema izročila $1,400.

V Londonu je prišlo danes zjutraj do napovedane spremembe vlade na izpraznjeno mesto britanskega zunanjega ministra. Dosedanji zunanji minister Harold MacMillan je postal finančni minister. Novi zunanji minister je Selwyn Lloyd, star 51 let, ki je prišel v britansko spodnjo zbornico leta 1949. Že pod predsedstvom Winstona Churchilla je Lloyd hitro napredoval. O njem se trdi, da ni naklonjen Sovjetski zvezi.

Pevski zbor JADRAN
vabi na
VEČERJO IN ZABAVO
na
STAREGA LETA VEČER
31. dec. v Slov. del. domu
na Waterloo Rd.
Večerja se servira od 8. ure naprej
Igra Richie Vadnal orkester

$46,300,000,000 za hrano; kaj odpade na farmarje

WASHINGTON, 20. decembra—Gre za nadprodukcijo živil. Gre za manjše dohodke ameriških farmarjev, ne gre pa za sorazmerno nižje cene, ki jih plačuje ameriško gospodinjstvo za živila. Kmetijsko tajništvo je izračunalo, da bomo v letu 1955 izdali samo za živež $46,300,000,000, oziroma $8,600,000,000 več, kakor kdaj prej od leta 1947-1949. Ta višji izdatek za živež pa ne gre v žep farmarjev, marveč vmesnih posredovalcev, kar je eden od vzrokov sedanje krize ameriških farmarjev.

Leto 1948 je bilo za ameriške farmarje razmeroma dobro leto. Če vzamemo po podatkih kmetijskega tajništva nekatere cene, potem pridemo do sledečih zaključkov:

Štruca kruha povprečno stane danes 18 centov, ali pet centov več, kakor leta 1948. Mlinar porabi le za 3.16 centov pšenice, leta 1948 pa je porabil za štruco za 3.24 centov pšenice.

Za funt zrezka je povprečna cena 91 centov. Ta cena odgovarja ceni iz leta 1948. Farmar pa dobi za prodani funt le 13—14 centov, dočim je dobil v letu 1948 22.4 cente.

Svinjina stane danes povprečno 81 centov za funt, ali štiri cente več, kakor leta 1948. Farmar pa dobi za isti funt svinjine le 12.2 centa, dočim je dobil v letu 1948 3.3 centa.

Mleko, dostavljeno na dom, s povprečno ceno po Ameriki stane v mestih kvart 24 centov. Cena je za dva centa višja kot v letu 1948, toda farmar dobi povprečno le 9.6 centov, ali en cent manj, kakor leta 1948.

Na splošno je farmar leta 1948 dobil od vsakega potrošenega dolarja za živež 52 centov, danes jih prejema le 40 centov.

Splošni pregled koliko plača za živež ameriška gospodinja in koliko dobi v svoj žep ameriški farmar, kaže neizpodbitno, da je ameriški farmar v letu 1948 prejemal več kot prejema danes, ameriška gospodinja pa plačuje za živež več kot je plačevala v letu 1948. Gre za posredovalce, veletrgovce in trgovce na drobno, gre za tovarnarje, ki predelujejo živila, ki jih pakirajo, in za obratne stroške, gre za drage prevozne stroške in v teh dobičkih in stroških leži glavni današnji problem, kako rešiti kmetijsko krizo, trdi tajništvo za kmetijstvo.

Prihodnji kongres, ki se sestane začetkom januarja 1956, bo imel najvažnejši posel poleg vprašanja davkov in federalnega proračuna, kako rešiti številne predloge, ki so na mizah obeh zakonodajnih zbornic. Kritika v Washingtonu je ta, da "nihče ne ve in nihče ne more napovedati, kateri od številnih načrtov bo dobil odobrenje kongresa."

S[illegible] V TOVARNAH WESTINGHOUSE

Leto 1955 smo v ameriški industriji označili kot leto brez velikih stavk, vsaj sorazmerno vzeto, kakor so bila sicer burna druga leta. Na ameriškem jugu in ob atlantski obali je bila huda stavka v telefonski službi in med železničarji, tudi med vozniki družbe Greyhound. Sicer pa so se mezdni spori izravnali na miren način z novimi pogodbami. Veliko izjemo dela družba Westinghouse Electric Corp. V nekaterih tovarnah te družbe se je stavka začela dne 17. oktobra. Težave so v tem, ker so v podjetju različne unije, ker nekateri delajo, drugi ne delajo, pa je enoten nastop težak. Zadnji dogodek je bil ta, da je družba odklonila razsodišče. Delavstvo zahteva 15 centov več na uro poleg drugih ugodnosti, družba pa ponuja 23.5 centov, toda porazdeljeno na dobo pet let. Družba je tudi skrčila prejemke tistih nameščencev, ki imajo stalno plačo.

Eisenhower—Harriman

Averell Harriman, governer države New York, je v svojih govorih večkrat ostro nastopil zoper predsednika Eisenhowerja. Bivšemu predsedniku Harryu Trumanu je ta kritika ugajala in se je trdilo, da se Truman bolj nagiblje k Harrimanu, kakor pa k Stevensonu. Harriman je tudi radikalen. Na drugi strani se Eisenhower in Harriman ne moreta, pa se je iznesla politična kombinacija, da če bi Harriman najavil svojo predsedniško kandidaturo, bi ta korak tudi podžgal Eisenhowerja, da on najavi svojo.

Z ZNIŽANJEM DAVKOV NE BO NIČ?

WASHINGTON, 20. decembra—Računalo se je skoraj z gotovostjo, da se bo znižala osebna dohodnina vsaj z začetkom novega proračunskega leta, ki se začne s 1. julijem 1956. Mesto sedanjih $600 naj bi bilo $700 davka prostih. Na splošno naj bi se davki znižali za pet odstotkov.

Nastopili pa so finančni zadržki. Stroški za ameriško oboroženo silo so se zvišali za eno milijardo več kot se je mislilo. S prosperiteto v deželi prihaja v federalno blagajno več davka in bi se bilo po sedanjih računih že proračunsko leto, ki se konča s 30. junijem 1956, lahko končalo s presežkom v blagajni, pa je prišla nova postavka, da se namreč zviša ameriška pomoč tujini.

Ko se je vrnil iz Pariza državni tajnik John Foster Dulles in o zasedanju Severno atlantske zveze poročal predsedniku Eisenhowerju v Gettysburgu, je Dulles sam namignil, da bo treba dati Evropi več vojaške pomoči, točnemu odgovoru, koliko, pa se je izognil, češ, da je vsa stvar odvisna od kongresa, ali bo ta sprejel politiko, da se mora najprvo uravnovesiti federalni proračun, in če bo temu tako, potem bi tudi zvišanje pomoči tujini odpadlo.

MRTVA ŽE TEDEN DNI

V Clevelandu so našli na stanovanju 5716 Franklin Blvd. N. W. mrtvo Madelin Spires, staro okrog 30 let. Nihče ni vedel za njeno smrt in se je na opozorilo sosedov zganila policija, ki je ugotovila, da je Madelin ležala mrtva v svoji postelji že teden dni.

PRAZNIKI IN NAŠI VOJAKI V TUJINI

Imamo tudi slovenske fante Amerikance, ki so v vojaški suknji, pa so izven Amerike, tudi za praznike.

Malokdaj pomislimo na to, kje vsepovsod izven Amerike so raztresene ameriške vojaške sile. Nahajajo se v 63 državah, številično jih je:

550,000 vojakov kopne vojske, 400,000 mornarjev, z njimi 40,000 marinov, 260,000 je ameriških letalcev v tujini. Če je v Združenih državah pod orožjem 2,900,000 mož, potem iz zgornjega razvidimo, da je skoraj polovica oborožene sile izven Amerike. Amerika ima zunaj 95 letalskih oporišč, 62 mornariških, ni pa kontinenta, kjer bi ameriška oborožena sila ne imela svojih postojank.

Prvič: kaj vse to stane.

Drugič: kje vsepovsod je danes Amerika.

Bil je mlad ujetnik

Po premirju na Koreji se je 22 ameriških vojakov, ki so bili v komunističnem vojnem ujetništvu, odločilo, da se ne povrnejo v Ameriko. Šli so na Kitajsko. Eden od njih je leta 1954 umrl, 16 jih je še tam, trije so se vrnili letošnje poletje. Pred nekaj dnevi se je vrnil v Ameriko Richard Tenneson iz Aldona, Minn., ki je bil star komaj 17 let, ko so ga na Koreji ujeli komunisti. Sedaj je star komaj 22 let.

AUGUST MUSTAR ST.

Včeraj popoldne je nagloma preminil na svojemu domu August Mustar st., stanujoč na 5379 St. Clair Ave., kjer je zadnjih osem let vodil svojo gostilno. Star je bil 66 let. Doma je bil iz vasi Zatična pri Žužemberku, odkoder je prišel v Ameriko pred 44 leti. Delal je več kot 30 let pri American Steel & Wire Co. Bil je član društva Mir št. 10 S.D.Z. ter veteran prve svetovne vojne. Družina je preje bivala več let v Newburghu.

Tukaj zapušča soprogo Julijo, rojena Čot, doma iz vasi Radiče pri Zidanem mostu, tri sinove, August H. ml., Joseph in Ludwig, vnuke, brata Frank v Nemčiji in sestro Marijo Radina v Italiji, ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

IGNATIUS KISIC

V bližini svojega doma v North Madison, O., je bil v ponedeljek zvečer ubit od avtomobila Ignatius Kisič. Star je bil 61 let, doma iz Hrvatske. Bil je član društva št. 21 H.B.Z.

Zapušča ženo Mary in hčer Marion. Pogreb se v petek zjutraj ob 9. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče Calvary.

PO ZASEDANJU ZDRUŽENIH NARODOV: NOVE ČLANICE; PRVA NA VRSTI KITAJSKA?

KOMUNISTIČNI BLOK IMA DESET, NEKOMUNISTIČNI 66 GLASOV

NEW YORK, 20. decembra—S končanim zasedanjem Združenih narodov, z zaključkom seje za leto 1955, je tajništvo Združenih narodov objavilo pregled članstva, kakor tudi pregled blokov v tej organizaciji. Komunistični blok, z vključeno Jugoslavijo, ima v tej organizaciji deset držav članic, torej deset glasov, nekomunistični 66. Med temi je 11 takih držav, ki nastopajo kot nevtralne, pa glasujejo ali s komunističnim, ali nekomunističnim blokom. Združene države lahko še vedno računajo na blok 55 držav kot na svoje zaveznike.

Izven Združenih narodov je še vedno osem držav, ki imajo skupno 200,000,000 prebivalstva, poleg komunistične Kitajske, ki šteje 600,000,000 ljudi. Večinoma gre za azijske države, v Evropi pa za obe Nemčiji.

Združeni narodi so izvolili Jugoslavijo v Varnostni svet za eno leto.

*

V krogih Združenih narodov so prepričani, da je sprejem komunistične Kitajske med Združene narode samo še vprašanje časa. Če Kitajska ne bi bila sprejeta v to organizacijo v letu 1956, bi bila gotovo v letu 1957.

V tej zvezi gre za Japonsko. Japonska tudi pri zadnjem glasovanju ni bila sprejeta med Združene narode, ker je zoper njo Sovjetska zveza vložila svoj ugovor. Japonska vlada je dobila od ameriške vlade v Washingtonu namig, naj protestira zoper Sovjetsko zvezo. Predsednik Japonske vlade Hatoyama je odgovoril:

"Ne verjamem, da je Sovjetska zveza uporabila pravico veta, da bi stalno držala Japonsko zunaj Združenih narodov. Vsled tega tudi nisem izgubil upanja, da bo Japonska prav kmalu sprejeta med Združene narode."

Predvideva se naslednja diplomatska igra:

Vršijo se pogajanja med Washingtonom in Moskvo, da bi Sovjetska zveza ne ugovarjala več pristopu Japonske, če bodo Združene države dopustile, da vstopita med Združene narode tako komunistična Kitajska, kakor zunanja Mongolija, ki je bila zadnjič odklonjena. Možnost tega sporazuma se predvideva.

Komunistična Kitajska bo potisnila iz glavne skupščine Združenih narodov nacionalistično Kitajsko, ta pa naj bi še ostala v Varnostnem svetu Združenih narodov. Nacionalistična Kitajska je stalna članica Varnostnega sveta in ima kot taka veliko moč, da uporablja pravico veta. Kako dolgo? Tudi to se predvideva, da bo nacionalistična Kitajska izginila iz Varnostnega sveta.

Za sprejem komunistične Kitajske med Združene narode se zavzema tudi Japonska, ki hoče obnoviti predvsem trgovino z Kitajsko. Japonska pa je zaveznica Združenih držav in pritiska na Washington, naj spremeni svojo politiko do komunistične Kitajske.

Tako Sovjetska zveza, kakor komunistična Kitajska nimata normalnih odnošajev, obe pa si jih želita. Japonska hoče imeti dobro trgovino s Sovjetsko zvezo. Med obema državama se vršijo že dalj časa pogajanja, in to ne v kakem mestu Japonske ali Sovjetske zveze, marveč v Londonu v Angliji. Japonska bi rada spravila v Sovjetsko zvezo svoje tekstilne produkte, dobila nazaj pravico ribarjenja v vodah, ki so sedaj pod sovjetsko kontrolo. Rada bi tudi dokončno uredila s Sovjetsko zvezo vprašanje državnih meja in dobila nazaj vojne ujetnike, ki so še vedno v ruskem ujetništvu. Rusi so od svoje strani enako povdarjali, da jim gre za dobre odnošaje z Japonsko. Čim bi bila pogodba sklenjena, bi bilo samo naravno, da Sovjetska zveza ne bo ugovarjala vstopu Japonske med Združene narode. In kaj naj preostane za Združene države, kakor da pustijo tudi celinsko Kitajsko v to organizacijo?

KIRURŠKA VEDA NAPRAVILA OTROKU POŽIRALNIK

Pred nedavnim je ameriški list "Cleveland Press" objavil nadvse zanimivo zgodbo malega Bobby Fortuna, starega 15 mesecev.

Mali Bobby je bil rojen 18. julija 1954 zakoncema Mr. in Mrs. Frank A. Fortuna po šestletnem zakonu. Njuno veselje nad prvorojenčkom, katerega sta željno pričakovala, pa je bilo kratkotrajno ko jima je zdravnik javil, da vse ni v redu z malim sinčkom.

Zdravnik dr. Allen E. Smith se je posvetoval z kirurgom dr. William E. Neville, ki je pronašel, da je bil mali Bobby rojen s "slepim" požiralnikom, oziroma, da ga sploh nima. Cev, ki naravno sprejema hrano, ni vodila v želodec kot bi morala.

Staršem je bilo povedano, da taka nenormalnost pri rojstvih je nekoč pomenila gotovo smrt. Ampak, sedaj, z vedno bolj razvijajočo zdravniško vedo, je upanje, da se to popravi.

Zdravniki so podvzeli prve korake, da popravijo ta nedostatek pri malem Bobbyu, ko je bil slednji star tri dni. Izvršili so na njem prvo operacijo, da so prinesli vrhnji del požiralnika izven vratu, da mu ni delala slina ovir, spodnji del pa je bil odstranjen od sapnika.

Te korake so zdravniki podutonitev. Zatem so vložili cev v vzeli, da so preprečili Bobby-u njegov želodček, da je lahko sprejemal hrano. Po štirih dneh so napravili luknjo v sapniku, da so mu olajšali dihanje.

Zatem so sledili dolgi meseci skrbnega negovanja staršev, ki so prebili več časa v bolnišnici pri sinčku kot pa doma. Hrano je mogel uživati le skozi majhno cev, stariša sta potrpežljivo stregla, da je mali Bobby postajal čedalje močnejši.

Prošlega 27. avgusta pa so zdravniku zopet odpeljali dečka v operacijsko sobo Huron Road bolnišnice. Kirurgi so mu odprli mali želodček in večji del velikega črevesja je bil mobiliziran iz tkiva, ki ga je obdajal.

Dr. John Storer iz Huron Road bolnišnice, kirurg za prsne bolezni, je osvobodil tisti del požiralnika, ki je bil zunaj vratu malega fantka. Dr. Neville pa je napravil odprtijo zadaj za prsno kostjo. Kirurški vešči prsti so dalje izvršili čudežno preuredbo v prsih in želodčku dečka. Ko so kirurgi napravili zadnje šive pri operaciji, se je za malega Bobby Fortuna začelo normalno življenje.

Starši so zopet imeli delo, da so dečka vadili kako se hraniti. Do danes je zelo lepo napredoval, počuti se kot ne bi bil šel skozi težko borbo, v kateri je njegovo življenje viselo na tenki nitki. Ker je bila ta operacija nenavadno delikatna in komplicirana, so zdravniški krogi filmali v barvah ves potek operacije, od kraja do konca. Ti filmi bodo služili zdravnikom-kirurgom v enakih slučajih, ki bi se pojavili. Do sedaj so take operacije izvrševali le v znameniti Univerzi v Rochester in sicer na otrocih, ki so bili starejši od malega Bobby Fortuna.

Ta način operacije je še primeroma nov, in sta se je v Mestni bolnišnici tu v Clevelandu do sedaj poslužila nekajkrat zdravnika Neville in George H. A. Clowes ml., pri bolnikih, ki so trpeli na raku v požiralniku.

Starši dečka, ki mu je zdravniška veda ohranila življenje, sta Mr. in Mrs. Frank A. in Josephine Fortuna, ki živita na 14118 Sylvia Ave., stari oče in stara mama, ki sta tudi s skrbjo sledila dolgi borbi, ki je konečno pripravila njunega vnučka do normalnega življenja, pa sta poznana Mr. in Mrs. Anton in Anna Kovačič, ki živita na 14119 Sylvia Ave.

Letos bo prvi Božič, da se bo vsa družina resnično čutila srečno in zadovoljno, ker bo skupno lahko uživala veselje tega praznika.

JEKLO NA VIŠKU

Glasilo ameriške industrije jekla piše, da je ta industrija že dosegla višek in da izrablja kapaciteto svoje produkcije več kakor sto odstotno.

Božičnica

Božičnica Mladinskega zbora Slov. del. doma na Waterloo Rd. se vrši v četrtek zvečer. Pričetek ob 7. uri. Odrasli so prošeni, da prinesejo darilo v vrednosti $1.00, otroci pa za 50c, ker bo po seji izmenjava daril in domača zabava. Navzoč bo tudi Miklavž, ki bo obdaril male pevce in pevke zbora. Starše se prosi, da se udeležijo in da pripeljejo s seboj svoje otroke.

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zborujejo v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave., bodo pobirali asesment za tekoči mesec v torek dne 27. decembra od 6. do 8. ure zvečer. Članstvo je prošeno, da to upošteva in da pravočasno poravna svoje društvene prispevke.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312

Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ATOMSKA ENERGIJA IN MIR

V dneh božičnih praznikov je malokdo med nami, tudi v naši okolici, ki bi ne imel na ustih besede MIR. Kdaj pa se mir moti, recimo ko gre za življenje držav in narodov? Navadno takrat, kadar komu nečesa primanjkuje, pa hoče dobiti na en ali drugi način mirnim potom s pogajanji, ali pa v vojni z orožjem. Saj to nam je znano, da so moderne vojne nastale ali radi industrijskih surovin, ki jih je kaka država hotela dobiti od drugod, pa ji druga država tekmovalka, ki jih je od tam dobivala, ni privoščila. Ali pa je šlo že za gotove produkte, pa niso imeli trga, kamor bi se odlagali. Skratka, šlo je za materialno stran našega življenja.

Pomanjkanje! Govorimo o zaostalih krajih na vseh kontinentih. Ti zaostali kraji nimajo ne potrebnega živeža, ne potrebne obleke, kaj šele tistih udobnosti, ki so sicer vsebina visokega standarda življenja recimo v Združenih državah in v Kanadi, pa si želijo napredka.

V dosedanji naši človeški zgodovini smo bili v skrbeh odkod dobivati potrebne surovine, potrebna sredstva, pa smo prišli v dobo, ki jo imenujemo dobo atomske energije, tudi dobo avtomata.

Nam gre za atomsko energijo. Za enkrat je v povprečnemu človeku vsidran v njegovi notranjosti le strah pred atomsko energijo, ker ima pred očmi strašne posledice eksplozije atomskih bomb leta 1945 nad japonskima mestoma Nagasaki in Hirošima, pa je ta slika še vedno živo ohranjena, češ, da atomska energija pomeni le razdejanje. Strah se je še povečal, ko smo zvedeli za stalno napredovanje v izdelavi atomskega orožja, ko smo brali o vodikovi bombi, ki je eksplodirala tako na Pacifiku, odvržena od Amerikancev, kakor v Sibiriji odvržena po Rusih. Posledica je bila ta, da se je v svetu začelo s splošno zahtevo, da naj se s temi na vse strani kvarnimi eksplozijami atomskih bomb vseh vrst kratkomalo preneha.

Ali pa naj atomska energiji ne služi tudi ideji miru?

Bilo je pred avgustom leta 1955, ko je bilo svetovno ozračje polno eksplozivnih snovi, da gremo zopet v svetovno klanje. Meseca avgusta 1955 so se sestali v Ženevi "štirje veliki" in je bil dosežen res važen, lahko bi rekli zgodovinski dogovor, da se atomska energija ne bo uporabila za vojni spopad. Nastopilo je neko olajšanje in svet se je oddahnil. Atomska energija naj ne mori!

Tudi v Ženevi in ob istem času so države, ki so v posesti atomske energije, priredile veliko razstavo, ki je nazorno pokazala, kje smo v atomski energiji in kako bi ta energija lahko služila samo napredku in miroljubnim namenom. Prvič v zgodovini človeštva je bilo svetu pokazano, s kakim silnim sredstvom razpolaga, ko razpolaga z atomsko energijo.

Strokovnjaki z atomskega polja ne dajo v svet nobenih vesti, dokler jih niso preskusili, da so pravilne, ko gre za uporabo atomske energije. Po veliki razstavi v Ženevi se je začela tekma, kdo bo še bolj napredoval na atomskem polju in kako pot nakazati atomski energiji, da bo v prid miru in napredku.

Tem strokovnjakom moramo pač verjeti, napovedi, če bo mir, pa so več kot razveseljive. Atomska energija, katere tajnost je nam povprečnim zemljanom neznanka, bo spremenila nebo in zemljo. Bo preskrbela dovolj živeža, če bo potreba tudi iz sončnih žarkov in iz slane morske vode, bo služila industriji, ki se bo z atomsko energijo razvila do neverjetne višine, bo služila zdravnikom v službi našega zdravja in bo odpravila bolezni, ki so še danes mora nad nami kot so razni raki, jetike, polio in podobno.

Še ena je napoved, ki je logična in razumljiva, da bomo hitro napredovali. Če bodo države med seboj izmenjale sadove svojih preskušenj, bo prihranjenih ne samo mnogo stroškov za preskušnje, marveč tudi mnogo časa. Z drugimi besedami, zaostali kraji bodo lahko dobili visoki standard življenja v razmeroma kratkem času, za kar smo do sedaj sicer potrebovali desetletja in desetletja. Eno drži, da udarja atomska energija pečat naši dobi! Upamo, da v službi miru!

L. Č.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

WILLARD, Wis.—Dne 30. novembra je v bolnici v Marshfieldu preminila članica SNPJ Mary Kirn, rojena dne 7. marca leta 1880 v občini Škocjan na Dolenjskem. Družina Kirn je bila ena prvih naseljencev tu. Prišli so sem iz premogarske naselbine v državi Kansasu. Mary je bila slabega zdravja; več let jo je mučila sladkorna bolezen. Mož John ji je umrl pred nekaj leti v državi Ohiju. Zapušča sina Martina ter več vnukov.

WALSENBURG, Colo.—V četrtek 1. decembra je po dolgi in mučni bolezni podlegla raku Mary Strk, rojena Slobodnik. Članica SNPJ je bila iz otroških let. Rodila se je v Crested Butte, Colo., 2. novembra leta 1910. Tam se je poročila s Paulom Strkom. Leta 1930 sta se preselila v Walsenburg, kjer sta si ustanovila dom. Oče je podlegel raku pred štirimi leti. Pokojna zapušča soproga Pavla, sinova Paula in Jamesa, mater Mary Slobodnik, dve sestri, tri brate ter druge sorodnike.

MILWAUKEE, Wis.—Dne 3. decembra je v krogu svoje družine obhajal svoj 80. rojstni dan poznan primorski rojak Frank Loncner.

AUBURN, Ill.—Po dolgi bolezni je umrl dobro poznani John Homec, član SNPJ, star 69 let. Pokojnik je bil rojen v Žirovskem vrhu, občina Trata nad Škofjo Loko. V Ameriko je prišel pred 50 leti. Bil je večkrat delegat na konvencijah SNPJ. Tukaj zapušča soprogo Mary, dve hčeri Silvijo in Frances, dva vnuka, v Yalu, Kans., brata Gregorja, v Pennsylvaniji pa 14 nečakov in nečakinj.

BUFFALO, N. Y.—Pred tremi tedni je umrl član SNPJ Anton Klemencic. Umrl je za posledicami srčnega napada.

CARROLLTON, O. — Umrla je v stari domovini Malka Ambrož iz Velikih Češnič, rojena v Petrušni vasi, fara St. Vid pri Stični. Zapušča moža Naceta, hčer, vnukinjo in druge sorodnike. V Ameriki zapušča brata Jožeta Kozlevčarja v Brownsville, Pa., sestri Josephino Kertel in Mary Hribar v Carrolltonu, svake in svakinje, ter bratranca Toneta Gardna v Michiganu.

ST. MICHAEL, Pa. — Dne 7. decembra je umrl Frank Sebalj. Rojen je bil dne 26. januarja leta 1879 v Prezidu na Hrvaškem. V Ameriko je prišel leta 1905.

POVPRAŠEVANJE PO MAKEDONSKEM TOBAKU RASTE

V prvih petih mesecih tega leta so izvozili 3,921 ton tobaka iz Makedonije, v vrednosti 1 milijarde 615 milijonov deviznih dinarjev; izvoz je znašal 55% več kakor v istem razdobju lanskega leta. Največ tobaka so izvozili v ZDA (1,380 ton), v Francijo (1,150 ton), v Italijo (1,000 ton), itd. Konjuktura za makedonski tobak je na svetovnih tržiščih velika. Po kupčijah, ki so bile do sedaj sklenjene, je sklepati, da bo letošnji izvoz tobaka presegal 7,500 ton.

TITO NA LOVU

Predsednik Jugoslavije maršal Tito, ki se nahaja na obisku pri abesinskem cesarju Haile Selassieu, je bil dva dni na lovu v džunglah. Imel je lovsko srečo in se z lova vrnil z dobrim plenom.

CEPIVO ZOPER POLIO

Osrednja zdravstvena oblast v Washingtonu je pripravila 28,500,0000 doz cepiva zoper polio. Mladina, stara pod 14 leti, bo sredi leta 1956 dobila vsaj dva cepiva.

JANKO N. ROGELJ:

ZDRUŽENJE BRATSKIH ORGANIZACIJ

Kadarkoli slišim besedo: Združenje, na misel mi pridejo besede Bogomile v Prešernovi pesmi "Krst pri Savici," ko pravi svojemu ljubimcu: "Ne združenja, ločitve zdaj so časi . . ."

Združenje naših podpornih bratskih organizacij teče menda že preko štirideset let. V mesečni reviji "Čas," katero je urejeval in izdajal Frank Kerže, je meseca maja 1916 zapisano tako:

"Tri leta in že več pretresa naše ozračje misel: Združimo se! Združimo podporne organizacije, napravimo veliko močno organizacijo. Bodimo vsi eno!"

Člankar zaključuje svojo misel zelo malodušno, za kar navaja pet razlogov:

"Rezultat po večletnem delovanju kaže, da ne bo združenja. In kdor je zadevo premišljeval iz gospodarskega stališča, je moral biti od prvega pričetka tega prepričanja, da združenja ne more biti iz sledečih vzrokov:

1. Ker je vsa narava taka, da nismo bili še nikdar združeni, ampak smo še vselej in vedno držali vsak k sebi, vsak na svojo stran.

2. Ker združiti je mogoče samo nekaj, kar je med seboj popolnoma enako. Enakost mora biti v namenih, v številu in gospodarstvu. Slabše in močnejše se ne druži po naravnih zakonih, ampak slabše vedno podleže močnejšemu.

3. Ker je nemogoče združiti cela društva v enem kraju, spadajoča k eni in isti organizaciji. Kdor ne verjame, naj poizkuša.

4. Ker močnejši ne čuti potrebe združenja, kot jo čuti slabši. Dokler pa ne čutijo vsi enako, je nemogoče govoriti o kakem združenju.

5. Ker je nemogoče, da bi premenili umetnim potom to, kar nam je od vselej v krvi, namreč tradicijonalna nesloga."

V kolikor se spominjam so se leta 1916 vršile konvencije štirih slovenskih podpornih organizacij. V Clevelandu je zborovala Slovenska svobodomiselna podporna zveza v znani Birkovi dvorani, kjer je bil izvoljen za predsednika August Kužnik, ki še danes živi med nami. Slovenska dobrodelna zveza, domača clevelandska organizacija, je tudi imela redno konvencijo, na kateri je bil izvoljen za predsednika Primož Kogoj. V daljni Minnesoti, v mestu Eveleth-u, je zborovala v mesecu septembru deseta konvencija J. S. K. Jednote, sedanja Ameriška bratska zveza, kjer je bil izvoljen za glavnega predsednika Michael Rovanšek. V Forest City, Pa., je zborovala konvencija društev Sv. Barbare.

Na konvenciji v Minnesoti je bilo dovolj razpoloženja za združenje naših podopornih organizacij. Kmalu po konvenciji je bila v slovenskih časopisih v Ameriki priobčena sledeča resolucija:

"Resolucija, sprejeta na desetem zborovanju J. S. K. Jednote (sedaj ABZ) v Evelethu, Minn., glede združenja vseh slovenskih jednot v eno veliko in močno organizacijo.

Ker spoznavamo velike koristi in dobrote, katere bi uživali, če bi bili združeni v eno veliko in močno organizacijo, in ker bi s tem prihranili veliko stroškov pri uradovanju in poslovanju, in ker bi s tem pridobili veliko večji vpljiv in kredit v slovenski in tujerodni javnosti v Ameriki, zatorej bodi s tem potom

SKLENJENO

Da je Jugoslovanska katoliška jednota pri volji se združiti z vsemi drugimi jednotami, zvezami in samostojnimi društvi pod sledečimi pogoji:

1.—Da se naredi popolnoma novo ime, katero bi vsebovalo namen in pomen organizacije, kakor na primer: Slovenska podporna jednota (Slavic Benevolent Union), ali kaj sličnega, ime, katero bi se lepo glasilo v slovenščini ali angleščini.

2.—Da se najame strokovnjaka, kateri bi precenil vse certifikate organizacij, katere so pri volji se združiti in dognal solventnost istih. Stroške tega strokovnjaka naj bi plačale vse prizadete organizacije po številu njih članov.

3.—Da bi vsaka organizacija, ki bi bila pri volji se združiti, izvolila ne manj kot tri sposobne člane, ki bi korespondirali med seboj, ali pa bi se sešli v enem mestu v sredini Zjedinjenih držav, kateri bi osnovali načrt s pomočjo strokovnjaka, kako dobiti solventnost vseh jednot, tako da se lahko dobi Charter v vseh državah.

4.—Da se razpiše glasovanje na vse člane dotičnih jednot, v katerem naj bi bil prijavljen popoln načrt združitve, kakor vse druge ugodnosti, ki bi izvirale iz istega združenja. Pred glasovanjem naj se da šest mesecev časa za razmotrivanje, v katerem naj člani izrazijo svoje mnenje.

5.—Da se stavi točka v pravila, katera se ne bi smela spremeniti, dokler ne glasuje za njo tri četrtine vsega članstva. Točka, ki bi jamčila popolno **svobodo verskega in političnega prepričanja,** točka, ki bi preprečila razmotrivanje in propagiranje **socializma, katolicizma, ateizma** in sploh—vsake verske ali politične skupine.

6.—Da se postavi organizacija na popolnoma trgovsko podlago, v smislu fraternalizma in bratstva, na podlago patriotizma in narodnega zavedanja, izobrazbe in napredka, po principu: "Vsi za enega, eden za vse!"

7.—Da se objavi ta resolucija v vseh slovenskih časopisih v Ameriki."

Konvencija je izvolila tudi združevalni odbor.

JSKJ je bila takrat na dobrem stališču. Poslovala je že po lestvici "National Fraternal Congress-a," imela 7311 članov in članic in okoli 200 tisoč dolarjev v svoji blagajni. Delegatom te konvencije je bilo sporočeno sledeče:

"JSKJ je ena izmed najbolj radodarnih slovenskih organizacij, kar jih imamo v Ameriki. Jednota plača smrtnino, in bolniško podporo za dlje časa, kakor katera druga organizacija. Plača pa tudi za vse mogoče druge bolezni, katerim je človek podvržen. Primera asesmentov in podpor se zelo ugodno lahko meri z asesmenti in podporami drugih in večjih jednot, in vsak, ki je zavarovan pri JSKJ, je sedaj lahko siguren za svojo podporo, bodisi v slučaju bolezni, ponesrečenja ali smrti. Da je jednota na modernem in varnem sistemu, spričuje dejstvo, da imamo **postavni "charter" v več državah,** kakor katerakoli druga slovenska podporna bratska organizacija."

Tako je bilo tedanje stališče JSKJ, ki je nudila roko združitve drugim slovenskim bratskim podpornim organizacijam. Resolucija ni bila slaba, izločevala je religijo in politiko, jasno dejstvo, da ljudje ne pristopajo v bratske zavarovalnice radi vere in politike, ampak radi protekcije ali zaščite, ali sedaj radi zaščite in hranjenja denarja.

Sprejeta resolucija ni dobila pravega odmeva, ker takrat so nekatere naše obstoječe podporne organizacije imele že zakoreninjene misli v svoja verska ali politična načela. Zgodovina nam pove, da je SNPJ na konvenciji v Milwaukee leta 1912 sprejela predlog, da glasilo SNPJ dobi nalogo, da izobrazuje članedelavce v socialističnem smislu. V letu 1916 je SNPJ tudi pričela izdajati s prvim julijem dnevnik "Prosveto." Koncem istega leta je imela SNPJ 18,437 članov in njeno premoženje je narastlo na $346,134.07. Močna in samosvoja organizacija.

*

Omenil sem, da so v mesecu septembru 1916 zborovale štiri slovenske bratske organizacije, tri namreč ob enem in istem času, četrta en teden pozneje.

Važna je bila druga redna konvencija naše domače organizacije Slovenske dobrodelne zveze. Pričela se je v ponedeljek dne 11. septembra ter zaključila v soboto 16. septembra. Ta konvencija je utrdila načelno izjavo, ki je pozneje dosti pomagala k napredku domače organizacije.

Iz tajnikovega poročila posnemam, da je organizacija od 22. novembra 1913 pa do 31. avgusta 1916 zapisala 1893 članov. V tem času je umrlo 17 članov, 376 jih je odstopilo, tako da je Zveza štela ob konvenciji 1500 članov in članic. V blagajni pa je bilo $42,007.10.

Na konvenciji je bilo 24 delegatov in 12 glavnih odbornikov.

Glavni tajnik Frank Hudovernik je tudi poročal, da je bilo na prvi konvenciji zastopanih 18 društev, na drugi konvenciji pa le 16 društev. Vzrok: Društvo "Carry Tigers" se je **združilo** z društvom št. 12 SDZ, in društvo "Dobrodelne Slovenke" št. 13 SDZ, se je **združilo** z društvom št. 6 SDZ. Svojemu poročilu tudi doda, da je več zunanjih slovenskih naselbin vprašalo za informacije, da bi ustanovili društva, toda pronašli so, da so asesmenti pri SDZ okoli 15% višji kot pri drugih organizacijah. Zato niso ustanovili društev.

Za kako velike vsote so bili zavarovani člani? Tajnikovo poročilo pravi takole:

Za $2000—	13 članov
Za $1000—783	članov
Za $ 500—374	članov
Za $ 300—310	članov
Za $ 150—	20 članov

Tajnik navaja v svojem poročilu tudi statistiko o starosti posameznih članov. Sodim, da je bila povprečna starost preko trideset let, ker niso imeli dosti mladine. Imela je Zveza člana, kateri je bil star 62 let.

Konvencija prejme pozdravne čestitke od zborujoče konvencije društev sv. Barbare v Forest City-u, Pa. Besedilo se glasi:

"Zborujoča delegacija društev sv. Barbare vam želi najlepših uspehov."—Frank Tavčar, predsednik.

Zato konvencija sklene poslati brzojavne pozdrave konvenciji društev sv. Barbare, kakor tudi zborujoči delegaciji Jugoslovanske katoliške jednote v Evelethu, Minnesoti.

Na konvenciji je bila predložena samo ena resolucija, katero je prineslo na konvencijo društvo "Slovan" št. 3 SDZ po svojem delegatu Jos. Kalanu, in ki se glasi:

"Pri zadnji konvenciji SDZ je bila sprejeta "Načelna izjava," da SDZ temelji na načelih zavednega delavstva, neoziraje se na stan ali versko prepričanje.

Od zadnje konvencije pa do danes so priredila nekatera društva SDZ več banketov in veselic, na katerih so govorniki, oziroma glavni odborniki SDZ, mesto da bi govorili o slogi in napredku bratskih društev, so le vmešavali verska in politična vprašanja ter vedno udrihali po nekaterih bratskih društvih SDZ, ki so drugega mišljenja, kakor govorniki.

S tem sejejo neslogo in razpor med bratska društva in kršijo direktno gori omenjeno načelno izjavo.

Radi tega stavi društvo "Slovan" št. 3 SDZ resolucijo, sprejeto na društveni seji dne 27. avgusta 1916, da se stavi točka v pravila, da se take pooblaščene glavne odbornike kaznuje z odpoklicem ter se jih na ta način napravi neškodljive SDZ.

Članstvo društva "Slovan" št. 3 SDZ je prepričano, da je to početje škodljivo za razvoj Zveze, ter da se s tem ukrepom izpopolni načelna izjava."

Za društvo "Slovan" št. 3 SDZ:

Martin Šorn, pred.
Jos. Skupek, taj.

Resolucija je bila sprejeta. Imela je dober namen, da se izključuje iz podporne organizacije je vera in politika, ampak bolj povdarja bratsko zavarovanje in samaritanstvo do svojega bližnjega. Istih misli so bili takrat tudi delegatje na konvenciji JSKJ v Evelethu, Minn., kjer so sprejeli resolucijo glede združevanja vseh slovenskih bratskih podpornih jednot in zvez, v eno organizacijo, ki bi jamčila popolno svobodo verskega in političnega prepričanja.

Nova načelna izjava je bila sprejeta na konvenciji, katera se je glasila: Slovenska dobrodelna zveza temelji na načelih zavednega delavstva, neoziraje se na stan, versko ali politično prepričanje."

In ta načelna izjava je ostala do današnjih časev, stara in izrazita že skoro širideset let.

Konvencija je prejela brzojav, ki se glasi: "Sprejmite iskrene čestitke od zborujoče konvencije Jugoslovanske katoliške jednote. Živeli!—Geo. L. Brožič."

*

V ponedeljek 18. septembra 1916 se je pričela v Birkovi dvorani konvencija Slovenske svobodomiselne podporne zveze iz Chicage, Ill., ki je imela 80 delegatov iz različnih držav Amerike. Lokalni list je poročal o konvenciji sledeče:

"Konvencija SSPZ v Birkovi dvorani se vrši mirnim, dostojnim potom. Kakor posnemamo iz tajnikovega in blagajnikovega poročila te Zveze, je SSPZ jako močna organizacija, kateri je državni aktuar priznal 104.67% solventnosti, kar znači, da je organizacija na izvrstni podlagi."

*

JSKJ, SNPJ in SDZ so imele koncem leta 1916 skupno okoli 27,248 članov in skupnega premoženja $588,141.17.

*

Šesta redna konvencija SNPJ se je vršila meseca septembra 1915 v Pittsburghu, Pa. Imela je 121 delegatov in je trajala osem dni. To je bila tista konvencija, na katero je osebno prišel Jože Faletič iz Clevelanda, da se zagovarja radi zlomernega pisanja napram vodstvu organizacije. (Faletič je bil radi svojega dejanja izključen iz organizacije.)

Na tej konvenciji se je govorilo tudi o združenju. Frank Kerže, ki je bil izvoljen za tajnika in urednika Glasila SNPJ na tretji redni konvenciji v La Salleu, Ill., meseca septembra 1907, in ki je resigniral kot urednik Glasila SNPJ meseca julija 1911 zaradi spora z glavnim odborom, ki ga je hotel prisiliti, da objavi protest nekega društva, s katerim se Kerže ni strinjal, piše meseca maja 1916 v reviji "Čas" sledeče:

"Imeli smo priliko opazovati debato o združenju na konvenciji SNPJ v Pittsburghu, Pa. Vsi govorniki so govorili o lepi misli, vsi so bili za to, da je to nekaj dobrega in lepega. Niti eden se ni oglasil proti. In vendar smo imeli vtis, da so tisti, ki so govorili za združenje in tisti, ki so

(Dalje na 3. strani)

ZDRUŽENJE BRATSKIH ORGANIZACIJ

(Nadaljevanje s 2. strani)

poslušali, bili do dna duše prepričani, da ne bo nič. Pogumnejši so potem izražali privatno svoje misli:

"Lepo je vse to, vse lepo, in pravilno, samo škoda, da ne bo iz tega nič."—In izrazi vseh delegatov so ti napravljali enak vtis."

Iz tega poročila vidimo, da se je razpravljalo o združitvi na tej konvenciji; vemo, da so na konvenciji JSKJ v Evelethu govorili o združenju; in tako so govorili o združenju tudi na konvenciji SSPZ v Clevelandu. O združenju s katero organizacijo? S katerokoli organizacijo, ki bi bila pripravljena "se pridružiti, spojiti ali priti sama v družbo druge organizacije."

Dosti se je govorilo in razpravljalo po sejah društev, na konvencijah, v gostilnah in domovih v letu 1916.

*

Glede združevanja naših bratskih podpornih organizacij v Ameriki je imel urednik "Clevelandske Amerike" Louis J. Pirc precej ostre besede v članku, kateri je bil priobčen dne 22. septembra 1916. Glasi se:

"Zadnje dve leti ni minilo nobene konvencije slovenskih jednot ali zvez, ne da bi se pri konvenciji razpravljalo o združenju raznih jednot ali zvez. Pred leti se je hitelo ustanavljati razne organizacije, namesto da bi se ljudje držali že ustanovljenih, in danes prihaja kes, in zato se je pojavila občna želja po združenju. Narod ima prav, ker sprevidi, da je le v združenju moč. Narod je obsodil vse tiste, ki so snovali svoje posebne jednote in zveze. Toda kot blisk iz jasnega neba je zadela prizadete kroge novica, da je združitev raznih jednot in zvez nemogoča stvar. Postave raznih držav ne dovoljujejo nikakor, da bi se združenje zvršilo. Sedaj pa pomnite ljudje: Ta novica, oziroma resnica, je bila znana gotovim krogom v Chicagi že več kot poldrugo leto, oziroma od januarja meseca leta 1915. Toda niso hoteli dati to v javnost, ampak so skrivali za svojim hrbtom in izkoriščali članstvo posameznih jednot in zvez v svoje sebične namene. Dne 25. januarja 1915 je zavarovalni komisar države Illinois, Rufus Potts, pisal prizadetim krogom, da je združitev nepostavna in sodnijsko prepovedana. . . .

Koliko shodov, koliko konvencij, koliko potnih stroškov, koliko dnevnic je vse to veljalo slovenske delavce. Če pomislimo, da velja en dan vsake konvencije najmanj po $300, se je od strani raznih slovenskih organizacij žrtvovalo že najmanj 15 skupnih dni za te debate, ali v denarju $4500. Koliko se je pa dalo raznim odbornikom, zagovornikom, blufarjem, ve vsakdo, ki je bral zapisnike raznih jednot ali zvez. To se pravi, da je neodgovorna, sebična, iz slovenskega naroda norčujoča banda v Chicagi, na katere čelu stoji J. Z., blufala slovenske delavce v Ameriki več kot eno leto in pol in pripravila slovensko delavstvo ob najmanj sedem do osem tisoč dolarjev. . . ."

Urednik tega lista napiše še drugi članek dne 29. septembra, kjer napoveduje, da bo tudi država Ohio povedala svoje pojasnilo, in da tako pojasnilo stane samo dva centa, če se piše zavarovalninskemu komisarju, ki bi povedal, kako se lahko združenje završi, če je mogoče.

Člani naših bratskih podpornih organizacij takrat niso vedeli, kaj je osnovna resnica o združevanju. Po časopisih so bile razne razprave, trditve in pojasnila, toda skupnega mnenja ni bilo med narodom. Vsak je mislil po svoje.

Tako je bilo stanje glede združenja v letu 1916.

*

Ideja združevanja ni zamrla. Močno gibanje za združitev se je pojavilo v letu 1920. Pogajanje med SNPJ in SSPZ ni bilo uspešno, razdrlo se je v tem letu. Bolj plodno je bilo razmotrivanje s Slovansko delavsko podporno zvezo v Conemaughu, Pa., katera se je že prej združila z društvi sv. Barbare in s Slovensko delavsko podporno in penzijsko družbo. Zato se je vršila tretja izredna združitvena konvencija v Clevelandu v letu 1921. SNPJ je s to združitvijo pridobila na članstvu in denarju. Koncem leta 1920 je imela SNPJ 25, 891 člana in imetje je bilo $750,292.37. Z združitvijo je imela SNPJ koncem leta 1921 že 39,606 članov in njeno imetje je preskočilo milijon dolarjev—to je $1,167,245.47.

V letu 1941 se je združila Slovenska svobodomiselna zveza s Slovensko narodno podporno jednoto. SSPZ je imela ob času združitve okoli 9900 članov in njeno premoženje je bilo okoli en milijon dolarjev. Članstvo SNPJ je narastlo koncem leta 1941 na 62,867 članov in premoženje je kazalo $9,552,442.82.

Tako je SNPJ z dvojnim združenjem napredovala okoli 24 tisoč članov—po številu članov obeh pridruženih organizacij,—toda se mora vzeti v poštev, da je dobila precej članov, ki so bili pri dveh ali pri vseh treh organizacijah. Potem je število manjše.

*

JSKJ, sedanja Ameriška bratska zveza je vedno imela med svojimi člani velike zagovornike za združenje vseh slovenskih organizacij. Eden izmed njih je bil umrli vrhovni zdravnik, dr. Joseph V. Grahek, ki je na dvanajsti redni konvenciji v Lorain-u leta 1924 zanesel v svoje poročilo tudi to: "Naše slovenske organizacije se bodo morale enkrat združiti, o tem ni nobenega dvoma, toda združitev bo morala biti izvršena na taki podlagi, ki bo jamčila članstvu **versko in politično svobodo.** V drugih besedah rečeno, niti verske niti politične propagande ne bi smele biti dovoljene v okviru združene organizacije. Jaz sem prepričan, da je članstvo zrelo dovolj, da to vprašanje reši. Organizacija pa naj ostane to, kar je bila, namreč pristna podporna organizacija, ki naj posluje strogo po trgovskem načinu in na trgovski podlagi. To je edini način, po katerem se lahko pridobi več članov in po katerem se jih tudi obdrži v jednoti. Dnevi diktature so minuli za vselej, in narod je tudi zmožen in tudi bo mislil za sebe v takih stvareh. . . ."

Na dnevnem redu te konvencije je bilo tudi poročilo predsednika združevalnega odbora JSKJ, ki je poročal, da je bila sklicana dne 10. in 11. januarja 1924 konferenca v Chicagi, Ill., kjer so bile zastopane po svojih združevalnih odborih JSKJ, SSPZ in SNPJ, in da se je upoštevalo pogodbo JSKJ vse skozi razven imena nove združene organizacije.—Ko pa je prišla predložena skupna združitvena pogodba na glasovanje, so 104 delegatje glasovali proti pogodbi, za pogodbo le 20 delegatov.

Po glasovanju je bila sprejeta sledeča resolucija:

Ker je večina navzočih delegatov in delegatk glasovala proti združenju SNPJ in ker je mnenje konvencije, da je članstvo naše Jednote pripravljeno sprejeti pod svoje okrilje vsako slovensko organizacijo, ki se hoče združiti z nami:

Radi tega ta konvencija izjavlja, da je pripravljena sprejeti v okvir JSKJ vsako slovensko ali slovansko podporno organizacijo, ki je voljna sprejeti v principu našo ustavo in pravila ter se po njih ravnati.

Na trinajsti redni konvenciji je ponovno sprejeta resolucija za združenje, prav taka, kot je bila na lorainski konvenciji.

(Dalje prihodnjič)

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

Nihče
NE PRODAJA ZA MANJ
kot mi
Imamo velike in majhne komade hišne opreme, električnih pripomočkov, potrebščin za avte, in drugih predmetov.
Samo 10% nad našo ceno
TOP TV
12732 St. Clair Ave.
Odprto do 9. vsak večer do Božiča

ZAVAROVALNINO
PROTI
Ognju tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd
preskrbi JOHN CENTA, 13417 KUHLMAN AVE.
Pokličite MU 1-0811

ODPRTO
V NEDELJO CELI DAN IN POZNO ZVEČER
2000 izbranih BOŽIČNIH DREVES — 97c in več
BOLSOMS RED PINE in SCOTCH PINE
G. E. ŽARNICE — Posebnost 6c vsaka
POPOLNI NOMA SETI Z G.E. ŽARNICAMI
Izvrstna izbera okraskov in luči za božična drevesa.
Imamo tudi lepo izbero Lionel vlakov in pritiklin.
Na nekaterih so cene znižane za 30%.
Tudi velika zaloga vsakovrstnih igračk, cene znižane za 20%.
SAM'S HARDWARE CO.
6810-12 St. Clair Ave., EN 1-1635—Dostavimo na dom brezplačno
Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR—1956
(izdala Slovenska izseljenska matica-Ljubljana)
Cena $2.50—Poštnina in zavijanje 15c skupaj $2.65
se dobi pri
TIVOLI IMPORTS, 6409 St. Clair Avenue
CLEVELAND 3, OHIO Tel.: HE 1-5296
Zastopniki:
BLAZ NOVAK, 869 East 72nd Street, Tel: HE 1-4706
JOHN STEBLEJ, 17902 Nottingham Road, Tel.: IV 1-3360
JOHN RENKO, 1016 East 76th Street, Tel.: UT 1-6956

JOS. ŽELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 1-0583
Avtomobili in bolniški voz vedno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 1-3118

A. GRDINA & SONS
POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHIŠTVOM
1053 EAST 62nd STREET HEnderson 1-2088
URADI V COLLINWOODU:
17002-10 LAKE SHORE BLVD. KEnmore 1-5890
15301 WATERLOO ROAD KEnmore 1-1235

PERUTNINA
17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS
V zalogi imamo vedno mlade piščance in vseh vrst perutnine.
Se priporočamo za svatbe, bankete in razne druge prilike.
Pridite in si izberite.
Prodajamo tudi na kose zrezane kokoši (cut-up poultry)
ANDY HOČEVAR in SINOVI
TEL.. v trgovini: Montrose 2-2330—na domu: Montrose 2-2912

Napravite veselje vašim dragim za Božič z darili od
BRODNICK BROS.

RAVNO PRAV ZA BOŽIČ
gasinator
DECORATOR MODEL 105
STYLED IN ATTRACTIVE
Desert Beige
AND
Chocolate Brown
• FULLY AUTOMATIC
• ECONOMICAL
• EASY TO INSTALL
• ODORLESS
• SMARTLY STYLED
• SILENT
• 2-BUSHEL CAPACITY
• AGA APPROVED
$114.95
odbitek
$25.00
POSEBEN BONUS za BOŽIČ
Uh, kakšna navlaka!
Nabavite si PLINSKI sežigalec in se znebite posod za smeti in odpadke.

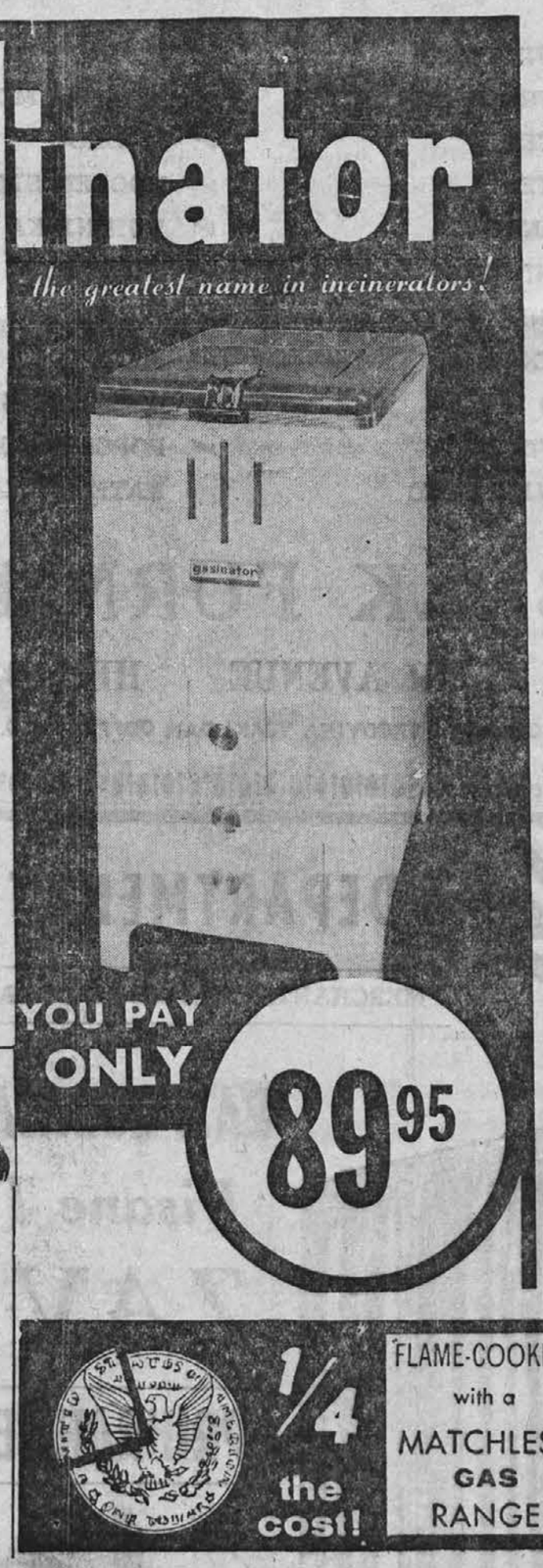

POSEBNOST TEGA TEDNA!
SAVE $29.95!
to introduce the sensational new
EUREKA SUPER Roto-Matic
ZIP-CLIP SWIVEL-TOP
Opens instantly—cleans all over from 1 position
Look what you get!
$69.95 Roto-Matic Cleaner
$10.00 Roto-Dolly with 4 rubber wheels
$19.95 Storage-Chest TV Bench
$99.90 VALUE
Special this week only
$69.95 Complete with deluxe tools
You save $29.95!
New 4-Wheel ROTO-DOLLY
All that's modern in ONE cleaner and you save $29.95 THIS WEEK!
• 5 pc. set exclusive Attach-O-Matic Clip-on tools
• Super Power—⅞ H.P. motor
• Amazing 3-D Rug Nozzle with floating brush. Shag rug tool—optional.
• No Dust Bag to Empty—Triple Filter
• So light and quiet—weighs 2 to 4 lbs. less
• Reduced suction for cleaning drapes

Pridite in vidite demonstracijo v naši trgovini ali pa vzemite domov na poizkušnjo za 10 dni!
Majhno predvplačilo—ostalo po $1.25 na teden.
Jamčeno, da če niste zadovoljni, dobite denar nazaj.

BRODNICK BROS. APPLIANCE AND FURNITURE STORE
16013-15 WATERLOO RD. IV 1-6072 - IV 1-6073
Želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in zdravo, veselo novo leto! ODPRTO VSAK VEČER DO 9. DO BOŽIČ

Cirkuški otrok

ROMAN

Nemški spisala baronica Brackel

Prevel I. V.

(Nadaljevanje)

"Pa vendar nimaš vročice?" je vprašala Lili istotako začudena nad to izpremembo. "Kurt, ne bilo bi dobro, če bi ti škodoval najin izlet! Nikoli bi si ne odpustila tega." Z njenega obraza je sevala najgorečnejša skrb.

"Bodi brez skrbi, sestričnica," je rekel Kurt in se nemoteno vrgel poleg nje na divan. "Ta tvoj korak je bil sijajen! Ne morem ti povedati, kako hvaležen sem ti zanj, kako dobro mi je del ta dan . . . No, nikar me tako ne razvajaj," je nadaljeval in odrinil blazinico, ki jo je bila potisnila k njemu; vendar je krepko prijel njeno roko. "Dahnow, ti ne verjameš, kako ljubezniva roka je to," je rekel skoraj nežno, "in kako ljubeznivo srce! Mi moški skoraj ne razumemo take zveste dobrote . . . mi smo v primeri z njimi pravi barbari."

Kurt je menil pri tem na zvesto prijateljstvo, ki ga je bila Lili izkazala Nori in katera mu je pripomogla do svidenja ž njo.

Lili pa je živo zardela. "Ne govori vendar takih neumnosti," je rekla in v zadregi potegnila roko iz njegove.

"A on meni resno, kot je videti, grofica," je rekel Dahnow, motreč obadva, "in napram taki sočutni gospodinji tudi upravičeno." Na tihem pa si je mislil: "Vrag vedi, če mi ni usojeno, da ga po treh letih najdem zopet baš pri odkrivanju svoje ljubezni, kot takrat. Ubogo Noro je, kot je videti, popolnoma pozabil . . . moje tajno pismo gotovo ni dosti uspelo. Pametneje sicer je tako. Srečen, kdor je to mogoče; taki sanjači morajo vedno sanjariti za katero . . . A kaj je neki z Noro?"

Bilo je, kakor da bi njegova zgovornost zastala ob tej misli; kmalu se je poslovil. "V kratkem pridem v Gohlitz," je odgovoril na nujno Lilino vabilo, naj obišče tam svojega prijatelja. Kurt mu je še skrivnostno šepnil na uho: "Pridi gotovo! Povedati ti imam nekaj važnega."

"Kakor da bi tega ne mogel že uganiti," je zagodrnjal debeluhar.

"Hvala Bogu, vožnja ti je dobro dela," je rekla Lili, ko sta se vrnila; dokajkrat se je bila v skrbeh ozrla v bratrančev obraz. "Okrepil si se. O namenu najinega potovanja pa molčiva, Kurt. Hvala ti za spremstvo."

"Ne, jaz se imam zahvaliti tebi! Kar si izvršila danes, je bila lepa poteza tvojega srca, Lili; v kratkem imam tudi jaz tebi nekaj povedati in tedaj računam zopet na tvoje ljubeznivo in zvesto srce." Hotel je še več povedati, a Lili je vsa zmedena odhitela.

"V kratkem," je mislila Nora in kljub temu, da je bila rekla: "Prepozno je," je koprnelo njeno srce v radostni slutnji. Prišel je in spet namerava priti! Četudi mu je trepetal glas od jeze, četudi je bil s skoro sodniškim glasom zahteval jasnosti — vendar je bila mogočno nadvladala ljubezen. Nora ni hotela gojiti nikakih upov; vsak trenutek si je dopovedovala, da bo pogumno odklonila vsako slednjo žrtev od njega in zavrnila vse misli, ki bi bile zdaj le še krivične—a vera v srečo je v mladih srcih tako močna, da vedno znova vzplapola.

"V kratkem," je mislil tudi Kurt; in ko so je bilo poleglo pryo razburjenje, se je otresel vseh misli, ki so mu jih bili prišepetali bojazen, ponos in nezaupanje. Bil si je na jasnem s svojim namenom, ni si hotel pustiti, da bi mu iztrgali njegovo ljubezen.

"V kratkem," je bila rekla tudi Lili, ko je položila svojo plavolaso glavico na blazine in težko bi ji bilo povedati, kaj vse je pričakovala od tega časa.

"Da bo le enkrat moj, potem ga kmalu popolnoma ozdravim; tukaj si je že dokaj opomogel," je pristavila s ponosom. Čudno je, ene ženske mislijo v ljubezenski sreči: "ko bo moj," a druge: "ko bom njegova"—majhna, a značilna razlika. Lili je videla srečo le v: "ko bo moj."

Nekako dva dni potem, ko sta bila Kurt in Lili v glavnem mestu, je šinila med ljudi novica, ki je, kakor vsak spodtakljiv dogodek, vzbudila precej radovednosti in zanimanja. Ker so bile prizadete splošno poznane in slavne osebe, so se brezposelni jeziki še bolj razgibali. Za zvečer napovedana predstava v cirkusu je bila v trenutku, ko bi se imela pričeti in ko je bilo gledalstvo že zbrano, odpovedana, ker je ravnatelj nenadoma težko obolel, kakor so javili. Popolna zmeda med člani družbe, njih razburjeno vedenje in nenavzočnost Landolfa, ki je sicer vedno nadomeščal ravnatelja—vse to je takoj dalo povod za nejasne govorice. Prav kmalu se je tudi zvedelo, da je zadel ravnatelja mrtvoud vsled razburjenja radi skrivnega ubega njegove hčere z njegovim prvim poslovodjem. Govorica se je seveda takoj razširila v najrazličnejših oblikah in se stopnjevala zdaj do tragičnosti, zdaj padla zopet med vsakdanjosti, med kakršno občinstvo je pač prišla. Nekateri so hoteli, da ni ubežala hči, temveč žena ravnateljeva. A ta trditev se ni uveljavila, ker je razmerje med lepo Noro in nič manj lepim Landolfom že davno veljalo kot dejstvo, ravnateljeva žena pa je spadala že med ovenele lepotice .

Dnevno časopisje je kmalu prineslo ta dogodek z različnimi podrobnostmi. Kaj pa je bilo prav za prav vzrok ubega dvojice, pa vendarle ni nihče vedel, ker njuno zvezo, kolikor je bilo znano, pač ni nič oviralo. Kmalu pa so šepetali o velikih poneverbah, s katerimi se je bil okrivil poslovodja.

Nekateri posebni častilci ravnateljevi in nekaj onih radovednežev, ki jih je v vsakem velikem in malem mestu dovolj, so šli sami v gostišče, kjer je stanoval ravnatelj s svojo družino, da bi zvedeli kaj natančnejšega. A tudi tu niso dosti zvedeli; zakaj Karstenova družina se je bila po tem dogodku popolnoma odtegnila in se zaprla zunanjemu svetu. Zvedeli so zdravnikovo izjavo, da je ravnateljevo stanje smrtnonevarno, vsekakor pa bo trajalo zelo dolgo.

Na vprašanje, kaj je bilo vzrok nenadnemu obolenju, je višji natakar zmignil z rameni. Povedal je le, da je prišlo zadnje dni do nesoglasja v družini. Sobarica da je pripovedovala o burnem nastopu med gospodom ravnateljem in njegovo hčerjo in potem—višji natakar se je nasmehnil kot jo večinoma navada pri takih kočljivih zadevah—da je gospod ravnatelj zadnje čase često precej obilno zajtrkoval, kar za njegov krepki život pri njegovi starosti morda ni bilo dobro. Če je bil potem gospod ravnatelj utrujen, je imel gospod Landolfo vedno precej opraviti pri ženskah. Znanega popoldneva je, kot se spominja vratar, prišla ena od žensk v popotni obleki in zakrita s kopreno z gospodom Landolfom po stopnicah navzdol ter sta se takoj z nekim kočijažem, ki ju je že čakal, odpeljala. Gospod Landolfo pa je često prihajal po dame, da jih je odpeljal k izkušnjam in zato ni bilo to nič nenavadnega. Šele zvečer je nastalo zgoraj veliko razburjenje in poklicali so zdravnika. A od tedaj se, kot že rečeno, še ni nič izvedelo, ker žena sama streže možu in otroku in ne pusti nikogar blizu, niti hotelske služinčadi. Ni pa jim prav nič na tem, da bi zasledovali ubežnika, kot je videti.

Vsa stvar bi se bila sicer pozabila, kakor vsaka taka dnevna novica, če ne bi neka pikantna sprememba vzbudila podvojenega zanimanja zanjo med občinstvom in tokrat zlasti med visokimi krogi. Eden najbolj razširjenih dnevnih časopisov je prinesel članek, ki je pojasnil skrivnostni vzrok odpeljave. Krajevni poročevalec je vedel zelo natančne podatke o neki ljubezenski zgodbi, ki se je bila nekako pred tremi leti odigrala med lepo Noro in nekim mladim avstrijskim grofom, čigar ime je bilo z navedbo treh črk zelo jasno označeno. Vedel je, da je oče lepotice to razmerje zelo podpiral, nakljub D . . . t . . . l-ovi družini, katera se je na vso moč trudila, da bi rešila sina iz teh vezi, dokler ga ni slednjič pripravila do tega, da je sprejel neko diplomatsko službo v inozemstvu. Tudi tega ni zamolčal, da je ravnatelj Karsten še tedaj z največjimi napori skušal prikleniti odličnega ljubimca in da je ljubečima še rad pomagal do različnih sestankov. Šele, ko se je vse razbilo ob odločni volji te družine, se je odločil, da bo pustil svoji hčeri nastopiti javen poklic in odslej ni več nasprotoval naklonjenosti svojega prvega poslovodje do svoje hčere ter jo je temu celo obljubil v zakon. Bodisti radi nejevolje nad nezvestim ljubimcem, bodisi radi izpremenljive naklonjenosti, je Nora v to privolila in to njeno razmerje do njega je postalo splošno znano. Zdaj, po treh letih, se je nenadoma spet pojavil oni grof D. in se znova na najočitnejši način približal svoji prejšnji ljubezni. Očetovo upanje, da bo vendarle še spravil svojo hčer med visoke kroge, se je radi tega vzbudilo s tako silo, da se je takoj sprl s svojim poslovodjo in ga odslovil. Ta pa se je poslužil svoje pravice in z ubegom odtegnil svojo nevesto vsem nadaljnjim spletkam—ali na prostovoljni pristanek lepotice ali ne, ni znano. Dva dni pred ubegom so namreč videli grofa D. v hotelu in tedaj ga je, kakor pravijo, zasačil gospod Landolfo pri svoji nevesti.

(Dalje prihodnjič)

"Oglašajte v Enakopravnosti"

AKO KUPUJETE ALI PRODAJATE HIŠO,
zemljišče (lote) in farme, obrnite se do nas.
Vedno točna, poštena postrežba.
JOHN KNIFIC
820 E. 185 St. IV 1-7540

LEPOTIČJE
Trajno kodranje, umivanje in barvanje las ter vsa v lepotičjo stroko spadajoča dela.
TIVOLI BEAUTY SHOP
6407 St. Clair Ave., HE 1-5296

Za zavarovalnino
proti
OGNJU . . . NEVIHTAM
AVTO NEZGODAM
pokličite:
JOHN ROŽANCE
15604 WATERLOO RD.
KE 1-6681

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL
DEarborn 2-3179

FARMLAND

80 or 200 ACRE FARM for sale in Wisconsin. Worth $20,000. Must sell for $8,000. Can handle with ½ cash down ALSO will trade lot or farm for Grocery, Tavern or Home, will add cash to deal.
Call —
HUmboldt 9-3197

REAL ESTATE

BY OWNER — To Close Estate — 12 room large residence; Beverly area; on 2 lots; 2-story; steam heat; 3 fireplaces; large attic and basement. Near all transportation. Estate will sacrifice, $16,000. Terms or trade.
FRontier 6-3646

DOMESTIC HELP

MAID — Cook and general housework. Modern electric utilities. Own room and bath. Salary dependent upon efficiency of applicant.
EUclid 6-7624

GENERAL HOUUSEWORK
and assist with children in country home for woman or couple; child acceptable;
2 rooms, private bath plus salary.
Call collect.
Mrs. Don Maxon
MErcury 9-7449

Najbolj koristna božična darila:

- ŠIVALNI STROJI
- ELEKTRIČNI ČISTILEC
- TOASTER
- ROASTER
- LIKALNIK
- PRALNI STROJ
- SUŠILNIK (DRYER)
- PHONOGRAPH
- RADIO
- TELEVIZIJA
- KUHINJSKA PEČ
- ELEKTRIČNI HLADILNIK
- PISALNA MIZA
- MODROC
- UDOBEN STOL (NASLONJAČ)
- KUHINJSKA MIZA IN STOLI
- SVETILKE
- OGLEDALA
- MIZICE
- URE—STENSKE IN DRUGE
- POPOLNA OPREMA ZA KATEROKOLI SOBO ITD., ITD.

OBLAK FURNITURE
6612 ST. CLAIR AVENUE HE 1-2978 - HE 1-1464
DO BOŽIČA BO TRGOVINA VSAKI DAN ODPRTA DO 9. URE ZVEČER

Božična DARILA!

Kot vsako leto, kupite tudi letos taka BOŽIČNA DARILA, ki so trajna in praktična! VAŠI dragi bodo mislili na VAS, kadarkoli bodo uporabljali taka praktična darila!

IMAMO NA ZALOGI BOGATO IZBIRO DARIL ZA VSAKEGA ČLANA DRUŽINE:

Za mater - za očeta - za hčerko - za sina - za otroke kakor tudi za VAŠ DOM!

VSE CENE BOŽIČNIH DARIL SO ZELO ZNIŽANE!

HOLIDAY SPECIAL!

FREE HOOVER Cleaning Tools $24.95 RETAIL

when you get the world's finest cleaner

THE DE LUXE HOOVER

- Če takoj pridete in kupite čistilec, vam damo luksuzno orodje za čiščenje—ABSOLUTNO ZASTONJ!
- V to spada orodje za pod, za karpete in za pohištvo, — čiščenje z njimi je toliko lažje!
- Ta čistilec ohrani tepihe svetle in sveže, kajti on izbija prah, ga pometa in izščisti. Dobi iz njih prah, ki ga drugi čistilci ne morejo.
- Ima od vseh čistilcev največji žakelj za prah!

NAPLAČILO JE MALENKOSTNO!
Plačilni pogoji pogodni za vsaki budžet!

LAKE FURNITURE, INC.

Trgovina odprta v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. zj. do 9. zv.
V soboto do 6. zv.; zaprto ob sredah celi dan.

851 EAST 222nd ST. RE 2-7616

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM!

Bailey's

4 DEPARTMENT TRGOVINE

MERCHANTS ZNAMKE SO DODATNI PRIHRANKI

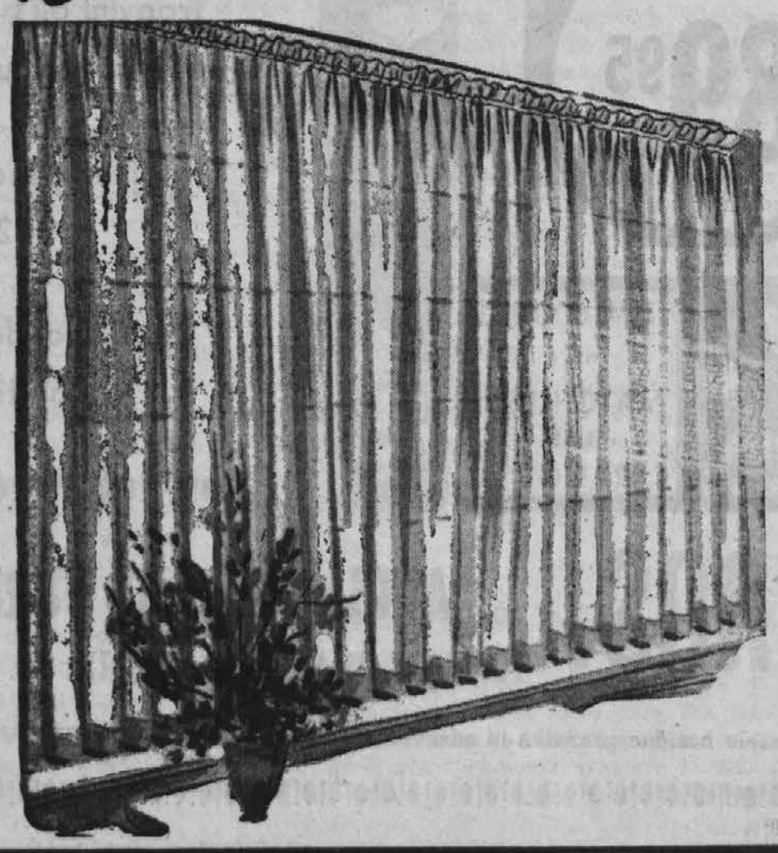

RAZPRODAJA! 25.00 in 27.50

Pisane Traverse

ZAVESE

PRIHRANITE do 50%

13.69 PAR

Prihranite si do polovico na tej veliki razprodaji "traverse" zaves fine kakovosti, ki jih imamo v obširni izberi krasnih pisanih vzorcev. Vse so popolnoma podložene . . . nenavadni nakupi po tej nizki ceni!

BAILEY'S peto nadstropje in v vseh podružnicah

DRUGI DEL

ENAKOPRAVNOST

PART TWO

VOL. XXXVIII.—LETO XXXVIII. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), DECEMBER 21, 1955 ŠTEVILKA (NUMBER) 243

Janko N. Rogelj:

Bolniška blagajna

(Krankencasse)

Spominjam se, hodil sem v prvi oddelek dvorazredne ljudske šole na Primskovem, ko me je vprašal moj oče, če leži za Vokarjevo mejo "špijon od 'krankenkase'."

Dobro sem poznal "špijona od 'kankenkase'." Bil je bolj velik, suh človek, nosil je staro lovsko obleko in klobuk z gamsportom. Često je kadil kratko leseno pipo ali čedro. Kadar je polegal za Vokarjevo mejo bolniški obiskovalec takozvane rokodelske bolniške blagajne iz Kranja, je bilo znamenje, da se je nekdo v naši vasi prijavil pri bolniški blagajni ali "krankenkasi."

Takrat smo imeli na Primskovem Pintarjevo tovarno za izdelavo pohištva in drugih lesnih izdelkov. Tam je delalo več mizarskih pomočnikov in vajencev. Moj oče je bil samostojen kovač, ki je tudi imel pomočnika in enega vajenca, če ne dva. Pri sosedu je bila žaga, kjer je delal včasih tudi pomočnik ali vajenec. V bližini sta bila dva mlina, ki sta imela svoje delavce vpisane pri bolniški blagajnici.

Za Vokarjevo mejo je bila pot, ki je vodila v Kranj, tu je bila zelo dobra razgledna točka, ki je služila bolniškemu obiskovalcu ali pazniku kot zaščitna opazovalnica.

Bolniški paznik je imel ostre oči. Če je zalotil bolnika pri kakem drugem delu, odtrgana je bila dnevna podpora.

Otroci smo imeli še boljše oči. Če smo opazili suhega dolgina, obvestili smo takoj rokodelske mojstre o strahu, ki se valja za Vokarjevo mejo.

To je bilo moje prvo doživetje o bolniškem zavarovanju.

* * *

Tistemu delu naše vasi, ki meji na vodo Kokro, pravimo Graben. Tu je bila osredočena vsa naša vaška industrija. Blizu obrežja Kokre je stala tudi Ahčeva bajta, in gospodinji te bajte smo rekli bajtarica. Ona je imela brata Konrada, ki je bil tovarniški delavec nekje v Gradcu.

Nekoč se je vrnil Konrad, brat bajtarice v Grabnu. Nekaj dni ga ni bilo iz hiše, bila je še hladna pomlad. Ko se je ogrelo. pričel je polegati pod jablano.

Tudi njega je pričel obiskovati bolniški paznik ali "špijon." In ljudje so se čudili: Čemu njega, ki je prišel iz mesta Gradca. Niso doumevali, da je bila zveza med bolniškimi blagajnami na Kranjskem in Štajerskem.

Suhi in koščeni brat bajtarice iz Grabna je polegal vse poletje, pil gorko pomolzeno mleko, zvečil pelin, jedel mehko vkuhana jajca in prigrizoval suho slanino ali špeh, da bi premagal delavsko bolezen—jetiko.

Otroci smo večkrat polegali okrog njega pod jablano. Pripovedoval nam čudovita doživetja v velikem mestu. Doumevali nismo vsega, vendar je to pripovedovanje zaostrilo našo otroško miselnost, da je življenje po svetu drugačno, kot je v domači vasi.

Jesen je Konrada položila na postelj. Padajoče listje mu je poslalo belo ženo. Umrl je proletarec v naši vasi, ki je dobival bolniško podporo in sestra bajtarica je dobila baje tudi za pogreb nekaj denarja.

To je bilo moje prvo doživetje o izplačani smrtnini.

* * *

Spomnim se, nekaj let pozneje, ko je prišel k mojemu očetu gosposki človek. Bil je zastopnik neke življenjske zavarovalnice na Dunaju. Nagovarjal je očeta, da naj zavaruje mojega brata Francelja, ki je bil takrat star okoli petnajst let. Prodajalec mu je ponudil desetletno ustanovno zavarovanje. Zakaj? Poudarjal je, da bo takrat Francelj prišel že od vojakov in da bo takrat že goden za ženitev. Napravila sta kupčijo. Sledilo je šestmesečno plačevanje, ki pa ni bilo v soglasju z gospodarstvom očetove kmetije in kovačnice. Teta Johana, ki je ostala samica v hiši mojega očeta, je vedno imela denar, da je zalagala nepredvidene stroške. Tudi to je odnehalo, predno je poteklo deset let. Vem pa, da je oče dobil nekakšno rezervo, ki se je nabrala pri zavarovalnici.

In to je moje doživetje o izplačani rezervi.

Leta 1913 me je usoda zanesla v Ameriko. Končno je bilo moja prva stalna naselitev v East Heleni, Montana. Moje prvo delo v rudotopilnici, moje drugo delo v pekarni National Biscuit Co. Nato srečanje z ljudmi naše krvi; končno pogled na našega človeka, izseljenca in tujca v novi zemlji.

France mi je čital Jurčiča, John je pripovedoval o potežkočah z ženo, Tone me je učil kuhati, Jakob mi je narekoval dopise za "Glas Svobode," Frank s lepo počesanimi lasmi mi je prvikrat omenil "krankenkaso," tako, kot so jo imeli v Avstriji.

Takrat smo bili še vsi Avstrijci.

Slovenska narodna podporna jednota je imela v East Heleni društvo "Slovenski lovec." In v to "krankenkaso" sem jaz pristopil meseca maja 1915. Rekli so mi, da bo za moj pogreb dovolj $150.00, in tako sem se zavaroval. (Če umrem, naj me zapeljejo v East Heleno, ker tam so cenejši pogrebi kot v Clevelandu). Za bolniško podporo sem odločeval sam, ker sem bil takrat nekako bolehen, ter se odločil za dva dolarja na dan. Slabo sem odločil: samo $12.00 sem prejel bolniške podpore v štiridesetih letih. Izguba je na moji strani že sedaj, če bi bil slučajno še sedaj bolan, pa pride še druga izguba.

In pomislite! Dvajset let sem bil takrat star, ponosen in vesel, da sem pristopil k slovenskemu podpornemu društvu. To je zaživelo v meni. Z gotovostjo sem računal, da imam stalno in dodro življenjsko protekcijo ali varstvo v slučaju bolezni, nezgode ali smrti. Kar lahkih nog sem šel s seje.

Na cesti srečam prodajalca Trinerjevega vina, umrlega Čarleta Gorupa. Spoznala sva se par dni prej. Z močno zavestjo mu

(Dalje na 6. strani)

Stare božične narodne šege in navade

Deloma so med ljudstvom še ohranjene stare šege in navade, ki so bile običajne ob praznikih. Domače šege in navade v naših krajih poznamo, zato si hočemo na kratko ogledati običaje v drugih predelih slovenske zemlje, ki so v marsičem slični tudi našim.

Že stari Slovani so praznovali ob tem letnem času velik narodni praznik, zimski sončni kres, čas, ko začne dan rasti. Pozneje pa je postal ta zimski praznik vir in temelj cerkvenih svečanosti.

V Beli Krajini spečejo na božič štiri hlebe: prvega iz pšenice, ostale mešane z ržjo. Prvi je lepo okrašen z oblikami ptičev, cvetic itd. Imenujejo ga "božičnik." Na sveti večer prinese gospodinja, ko je že vse odšlo spat, hlebce na mizo, belega v sredo, in jih tako pusti čez noč. Narod smatra s tem hlebe posvečene. Prvi del dobi domača družina, drugi del "blago," to je živina, tretjega pa znanci, prijatelji in sosedi. Božični kruh je belokranjskemu ljudstvu simbol miru.

Ko pa so prihajali štajerski Slovenci od polnočke domov, so zbudili vso živino, tudi kokoši. Nato so dali konjem in govedu jesti. Pred kravjim hlevom so ustrelili z blagoslovljenim smodnikom, da ne bi čarovnice imele moči do krav. Tudi Kranjci so dajali ob polnoči živini detelje, to pa zato, da ne bi živina, ki se je vso noč pogovarjala, tožila, da strada. Ko so se vrnili iz cerkve, so pokladali živini in govorili: "Naj ima tudi živina del božička!"

V Prekmurju sicer nimajo božičnika, pač pa dajo na božič zjutraj pod mizo v košari ali v kaki drugi posodi vsakovrstnega semena. Od tega dajo opoldne kokošem jesti. Pod mizo dajo tudi tikev (bučo), da bi se svinje rajši hranile, nato pa plužno železo in črtalo, da bi bila zemlja rodovitnejša, pa še bič, koso itd.

Že stari Slovani so verovali, da se je dvakrat na leto "odpiralo nebo," zato je bilo dvakrat "narodno bdenje." To je bilo o božiču in konec dvanajstdnevne dobe, to je na "bogavljenje" ali o Treh kraljih. Tako so tudi Slovenci verovali, da se v božični noči opolnoči odpira nebo. Vsaka želja se v hipu izpolni tistemu, ki to vidi. Štajerski Slovenci pa so čakali na ta čudež o Treh kraljih. V šegavi Beli Krajini pa tudi ta narodna šega ni bila brez primesi šaljivosti.

Božične narodne vraže pripovedujejo tudi o čarovnicah. Na Primorskem pravijo, da je tisti, ki je vzel k polnočnici tri zrnca pisanega graha in trinožni stolec iz deveterega lesa ter sedel nanj pred cerkvena vrata, videl in spoznal vse čarovnice. Štajerski Slovenci, zlasti Prleki, so imeli tudi določen čas za izdelavo takega stolca. Začeli so ga delati na dan sv. Lucije pred svitom in so ga nadaljevali vsako jutro zgodaj do božiča. Nato pa so morali zanesti stalec k polnočki in med mašo na njem klečati. Tako so videli vse čarovnice, ker so imele proti vratom obrnjene obraze. A gorje tistemu, če ni po končani maši hitro ušel iz cerkve! Če bi ga bile čarovnice dobile v pest, bi ga zmlele v sončni prah. Ta vraža je bila dolgo časa v slovenskih krajih. Kdor je izdeloval tak čarovni stolec, ni smel izpregovoriti niti besedice.

Naši predniki so bili mnenja, da je božična noč za kopanje zakladov prav tako pripravna, kakor kresna noč. Na Igu je bila tale vraža: Na sv. večer opolnoči je moral iti človek na razpotje in narediti ris z leskovo šibo, blagoslovljeno na cvetno nedeljo. Če je pokleknil sredi risa in zažvižgal, se je prikazal hudič. In če ga je človek vprašal, kje je zaklad, mu je povedal. A tisti človek je moral imeti s seboj "črne bukve" ter mu je moral brati iz njih. Dokler je bral, je slišal strašno grmenje in treskanje ter videl okoli sebe grozovite stvari. Če se ni dal zastrašiti in je prebral vse bu-

(Dalje na 6. strani)

Vedno prijazna in poštena posluga. Ko želite prodati ali kupiti posestvo, se obrnite na nas.

FRANCES POTOCAR

Slovenska prodajalka hiš in zemljišč

NOTARY PUBLIC

963 East 185th Street - IV 1-3960

Vsem svojim klijentom in prijateljem želim vesele božične praznike in uspešno novo leto!

JOSEPH MERSEK IN SIN

GRADBENIKI

1781 EAST 238 ST., EUCLID, OHIO

tel. KE 1-1674

Kadar želite zgraditi novo hišo ali poslopje, ali pa prenoviti staro, obrnite se na zanesljive in izkušene gradbenike.

Vse delo v popolno zadovoljstvo.

Želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Euclid Race Dairy & Ice Cream Co.

503 EAST 200th ST. IVanhoe 1-4700

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM!

MALNAR MACHINE TOOL CO., INC.

19301 ST. CLAIR AVENUE

SLOVENSKO PODJETJE

VSEM ROJAKOM VOŠČIM vesel Božič ter zdravo, uspešno novo leto!

LUSTRIK TOOL CO.

PETER LUŠTRIK, lastnik

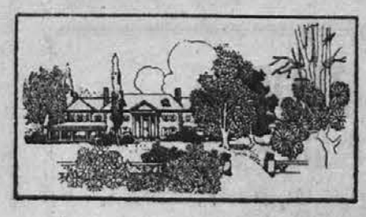

Vesele božične praznike in zdravo novo leto 1956 želimo vsem!

KAPEL BUILDERS & REALTY

26330 LAKE SHORE BLVD.

RE 1-0400 IV 6-1044

GRADIMO MODERNE HIŠE!

Ena teh naj bo prijeten in udoben dom za vas!

»OLD OXFORD TAVERN«

1014 East 63rd Street – HE 1-1484

PIVO - VINO - ŽGANJE IN PRIGRIZEK

EDDIE & ELSIE SESEK

Zahvaljujemo se za naklonjenost in se priporočamo za naprej.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

LYON DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

Anton Znidaršič in Sinovi

1166 East 60th Street

HEnderson 1-8492

Mleko potrebuje vsaka družina. V naši mlekarni ga dobite dnevno, posebno sedaj pred prazniki ga bomo imeli še večjo zalogo. Gospodinjam priporočamo, da obiščete našo mlekarno, kjer boste zadovoljivo postrežene. Sirovo maslo, smetana in domač sir.

Imamo tudi homogenizirano mleko ter ga sami denemo v steklenice.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.

1321 MARQUETTE AVE.

HE 1-5080

LUMBER

PRODAJALCI FINEGA GRADBENEGA LESA!

Že nad 50 let na enemu naslovu.

Odprto dnevno od 8.30 zj. do 5. pop.

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

ŽELIMO PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN ZDRAVO, SREČNO NOVO LETO VSEM KLIJENTOM IN PRIJATELJEM!

JOHN PAVLI

18614 Kildeer Avenue, tel. IV 1-6952

Izvršujemo zidarska in pleskarska dela v vaše zadovoljstvo.

TONY ZEDELL

7013 St. Clair Ave.

GROCERIJA - MESNICA IN DELIKATESNA TRGOVINA

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Vsem cenjenim odjemalcem se zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost in se priporočamo v bodoče.

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Prijazno se priporočamo za naklonjenost in poset naše delikatesne trgovine, kjer imamo vedno svežo zalogo razne grocerije, mesa za sendviče, slaščice, sladoled, mehko pijačo ter pivo za na dom.

LOKAR DELICATESSEN

STEVE & JEAN LOKAR, lastnika

6502 SUPERIOR AVE. — EN 1-9142

IVAN S. TURGENJEV:

PRVA LJUBEZEN

(Nadaljevanje)

"Paži morajo biti neprenehoma pri svojih vladaricah; paži morajo vse vedeti, kaj delajo, morajo celo paziti nanje," je dodal in stišal glas: "podnevi — in ponoči."

"Kaj hočete reči?"

"Kaj hočem reči? Zdi se mi, da se jasno izražam. Podnevi— in ponoči. Podnevi še gre nekako; podnevi je svetlo in so ljudje; a ponoči — tedaj pa kar čakaj in bedi. Svetujem vam, da ponoči ne spite, marveč pazite, pazite na vso moč. Se spominjate —na vrtu, ponoči, pri vodometu . . . vidite, kje morate stražiti. Še hvaležni mi boste."

Malevski se je zarežal in mi pokazal hrbet. Verjetno ni pripisoval posebnega pomena temu, kar mi je rekel; bil je na glasu kot izvrsten oponašalec in se je postavljal s svojim znanjem, da je bril norce iz ljudi po maškaradah, pri čemer mu je prilično pomagala skoraj podzavestna lažnivost, s kakršno je bilo prežeto vse njegovo bistvo . . . Hotel me je samo podražiti; toda slednja njegova beseda se mi je razlila kakor strup po vseh žilah. Kri mi je butila v glavo . . . "A! Le poglej!" sem si rekel. "Dobro! Nemara me ni kar tjavdan vleklo na vrt! Kar tako tudi ni!" sem glasno zaklical in se s pestjo udaril po prsih, četudi pravzaprav niti nisem vedel — kaj ni. "Kaj se bo sam Malevski mogoče potrudil na vrt," sem preudarjal (morebiti se je zagovoril: za to bi imel dovolj nesramnosti) — ali pa kdo drug — (ograja krog našega vrta je bila zelo nizka in prav nič težko ni bilo zlesti čeznjo)— samo dobro mu ne bo, kdor mi bo prišel v roke — nikomur ne svetujem, da bi se srečal z menoj !. . . Dokazal bom vsemu svetu in njej, nezvesti (prav res sem ji namreč rekel nezvesta)—da se znam maščevati!"

Vrnil sem se v svojo sobo, vzel iz pisalne mize pred kratkim kupljeni angleški nožek, otipal ostro rezilo, namrščil obrvi ter ga s hladno in zbrano odločnostjo vtaknil v žep, kakor da tako početje zame ni nič posebnega in ne prvo. Srce se mi je jezno dvignilo in odrevenelo; prav do noči nisem razmaknil obrvi in razklenil ustnic—in kar naprej sem hodil gor in dol, stiskajoč z roko v žepu ogreti nož in že vnaprej se pripravljajoč na nekaj strašnega. Ti novi, še neznani občutki so me tako prevzemali in kar veselili, da sem malo premišljeval posebej o Zinaidi. Vse se mi je kodeljkalo — Aleko, mlad cigan — "Kam pa, lepotec mladi? — Leži . . .", potlej pa: "Ves si oškropljen s krvjo ! . . . O, kaj si napravil? . . . Nič!" S kakšnim rezkim nasmehom sem ponavljal ta. nič! Očeta ni bilo doma; mati pa, ki je bila že nekaj časa skoraj nepretrgoma zamolklo razdražena, je opazila moje strahotno stanje in mi rekla pri večerji: "Kaj se pa repenčiš, kakor petelin na gnoju?" Jaz sem se ji v odgovor samo prizanesljivo nasmehnil in pomislil: "Ko bi vedeli!" Odbila je enajsta; odšel sem v svojo sobo, a se nisem slekel: očakoval sem polnoči; nazadnje je odbila tudi ta. "Čas je!" sem šepnil skozi zobe, se zapel do vrha, si celo zavihal rokave in krenil na vrt.

Že poprej sem si izbral prostor, kje bom stražaril; na koncu vrta, tam, kjer se je ograja, ki je mejila našo in Zasekinino posest, oslanjala ob skupen zid, je rasla samotna jelka, stoječ pod njenimi nizkimi, gostimi vejami, bi mogel lepo videti, kolikor bi mi dovoljevala nočna tema, kar bi se godilo naokrog; tamkaj se je vila stezica, ki se mi je zmeraj dozdevala skrivnostna: kakor kača se je plazila pod plotom, ki je na tem kraju kazal sledove čezenj lazečih nog, in držala k okrogli hladnici iz strnjenih akacij. Prikradel sem se k jelki, se naslonil k njenemu deblu in začel stražiti. kakor prejšnji dan; toda na neNoč je bila prav tako mirna kakor prejšnji dan, toda na nebu je bilo manj oblakov — in obrisi grmov, celo visokih rož, so bili jasneje vidni. Prvi trenutki pričakovanja so bili moreči, skoraj grozni. Na vse sem bil pripravljen! Prmišljeval sem samo kako naj ravnam. Ali naj zagrmim: "Kam greš? Stoj! Priznaj — ali smrt!" — ali pa kar mahnem . . . Sleherni glas, sleherni podrsljaj in šelest se mi je zazdel pomenljiv, nenavaden.. Pripravljal sem se . . . Nagnil sem se naprej . . . Toda minilo je pol ure, minila je ura: kri se mi je polegala, se hladila; v srce se mi je začela tihotapiti zavest, da zaman počnem vse to, da sem celo nekolikanj smešen, da si me je Malevski privoščil. Zapustil sem svojo zasedo in obšel ves vrt. Kakor zanalašč: nikjer ni bilo slišati niti najmanjšega šuma; vse je mirovalo; celo naš pes je spal, zvit v klobčič pri lesi. Splezal sem na podrtije rastlinjaka—zagledal pred seboj daljno ravan, se domislil srečanja z Zinaido in se zamislil.

Zdrznil sem se . . . Zaslišal sem škripanje odpirajočih se vrat, potem rahel pok prelomljene vejice . . . V dveh skokih sem se spustil z ruševin — in okamenel na mestu. Z vrta je bilo razločno slišati hitre, lahkotne, a previdne korake . . . Bližali so se mi. "Tu je . . . tu je končno!" se mi je zganilo v srcu. Krčevito sem potegnil nožič iz žepa, ga krčevito odprl—nekakšne rdeče iskre so se mi ukresali v očeh, od strahu in jeze so se mi na glavi naježili lasje . . . Koraki so bili usmerjeni naravnost proti meni — ključil sem se, se jim vlekel nasproti . . . Pokazal se je moški . . . moj bog! Bil je moj oče!

Pri priči sem ga spoznal — čeprav je bil ves zavit v temen plašč in je imel klobuk potisnjen na obraz. Po prstih je prišel mimo. Ni me opazil, čeprav me ni zakrivala nobena stvar, a bil sem tako skrčen in stuljen, da sem bil menda zravnan s samo zemljo. Ljubosumni, na umor pripravljeni Othello se je mahoma spremenil v šolarja . . . Tako zelo sem se prestrašil ob nepričakovanem očetovem prihodu, da prvi hip niti nisem opazil, od kod je prišel in kam je izginil. Šele tedaj sem se vzravnal in pomislil: "Počemu neki hodi oče ponoči po vrtu?" — ko je spet vse naokrog potihnilo. Od stra-

(Dalje na 3. strani)

PROGRESIVNE SLOVENKE, *krožek št. 1*

WATERLOO ROAD

želi vsem

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO!

Naprednim ženam in dekletom se priporoča, da pristopijo k organizaciji "PROGRESIVNE SLOVENKE," ker stremi za pospešenjem splošnega dobrobita.

Predsednica: Anna Grill
Podpredsednica: Minka Kramer
Tajnica: Alma Lazar, 1274 E. 167 St., KE 1-5627
Zapisnikarica: Ivanka Kapel
Nadzornice: Frances Francel, Theresa Gorjanc in Marian Bashel
Prosvetni odbor:
Bertha Dovgan, Marie Shaver, Mary Dacar in Sophie Yager
Poročevalki: Theresa Gorjanc in Ann Zele

SEJE SE VRŠIJO VSAK PRVI ČETRTEK V MESECU V SLOV. DEL. DOMU NA WATERLOO RD.

ST. CLAIR HARDWARE

7014 St. Clair Ave. – UT 1-0926

Vsakovrstne potrebščine za dom, orodje, električni predmeti, barva in velika zaloga lepih igračk in drugih stvari za darila in dom.

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

ŠORN RESTAURANT

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

6036 St. Clair Avenue

Prvovrstna domača kuhinja. Pri nas vedno točno in prijazno postrežemo z gorkimi ali mrzlimi jedili. Vsem našim gostom se zahvaljujemo za naklonjenost ter se priporočamo še drugim za poset.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

LOUIS CLERNT

GASOLINSKA POSTAJA

East 60th in St. Clair Avenue

ENdicott 1-8881

SOHIO

Se priporočamo, da nas obiščete kadar potrebujete gasolin ali olje za vaš avto.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem!

JAMES SLAPNIK, JR.

6620 St. Clair Avenue

HEnderson 1-8824

CVETLIČAR

Iskreno se zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost, ter se cenjeni javnosti priporočamo za v bodoče. Mi imamo vedno najlepše cvetlice in šopke ter vence za vsak slučaj, najsibo vesel ali žalosten.

CENE ZMERNE SE PRIPOROČAMO

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Ako želite zanesljivo postrežbo v zavarovalnini vseh vrst se obrnite na

HAFFNER INSURANCE AGENCY

USTANOVLJENA l. 1908

6106 ST. CLAIR AVENUE

A. Haffner J. Haffner

Norman P. Haffner

CLEVELAND ACCOUNTING SERVICE

6218 ST. CLAIR AVENUE

UT 1-5158 EX 1-9473

EKSPERTNA POSLUGA PRI IZPOLNJEVANJU DAVČNIH LISTIN

ANTHONY F. NOVAK

(STATE REPRESENTATIVE)

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem!

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME CO.

6016 St. Clair Avenue

ENdicott 1-3113

TRI GENERACIJE POSTREŽBE

MODERNO UREJEN POGREBNI ZAVOD, DA ODGOVARJA VSEM PODROBNOSTIM

Ambulančni voz je na razpolago ob vsakem času in kjerkoli treba

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

YANKOVIC'S MUSIC CO.

712 E. 152nd St. GL 1-8574

CLEVELAND 10, OHIO

JIM TALTY, poslovodja

IMAMO POPOLNO ZALOGO HARMONIK, KITAR, IN DRUGIH GODBENIH INŠTRUMENTOV

Popravljamo vse godbene inštrumente in prodajamo note.

NUDIMO OSEBNE INŠTRUKCIJE PO VEŠČIH GODBENIKIH.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

VSEM PRIJATELJEM, ODJEMALCEM IN ZNANCEM ŽELIMO

VESEL BOŽIČ, SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO!

COLLINWOOD MOTORS, INC.

15225 Waterloo Road IV 1-4950

HUDSON - WILLYS SALES & SERVICE

NAŠIM MNOGOŠTEVILNIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM ŽELIMO

PRAV VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE!

THE

DOUBLE EAGLE BOTTLING COMPANY

6515 St. Clair Ave. HE 1-4629

Najfinejša pijača že od leta 1908

IZDELOVALCI MEHKIH PIJAČ

Razpečevalci piva: PABST BLUE RIBBON in PFEIFFER'S

PRVA LJUBEZEN

(Nadaljevanje s 2. strani)

hu sem izpustil nož v travo — a niti iskati ga nisem začel: bilo me je hudo sram. Na mah sem se streznil. Ko pa sem se vračal domov, sem vendar zavil k svoji klopci pod grmom črnega bezga in pogledal proti okencu Zinaidine spalnice. Majhne, malce zvežene šipe v okencu so motno sinjele ob slabotni svetlobi, padajoči z nočnega neba. Tedajci— se je začela njih barva spreminjati . . . Onkraj njih — to sem videl, razločno videl — se je previdno in tiho spuščal belkast zastor, spustil se je do oknice — in tamkaj negibno obstal.

"Kaj pa je to?" sem spregovoril na glas, skoraj nehote, ko sem spet stopil v svojo sobo. "Sanje, naključje, ali pa . . ." Domneve, ki so mi nenadoma šinile v glavo ,so bile tako nove in čudne, da se jim nisem upal niti prepustiti.

18

Zjutraj sem vstal z razbolelo glavo. Vznemirjenost prejšnjega dne je izginila. Zamenjalo jo je moreče začudenje in nekakšna še ne okušena žalost— kakor bi v meni kaj umiralo.

"Kaj pa gledate kakor zajec, ki so mu vzeli pol možganov?" mi je rekel Lušin, ko sva se srečala. Pri zajtrku sem naskrivaj pogledoval zdaj očeta, zdaj mater: on je bil miren kakor po navadi — ona, kakor po navadi, razdražena. Čakal sem, ali ne bo nemara oče spregovoril z menoj prijateljski, kakor se je včasih namerilo . . . Toda niti poljubkoval me ni s svojo vsakdanjo, hladno ljubeznivostjo. "Ali naj vse povem Zinaidi?" sem pomislil . . . "Saj je tudi tako — vse končano med nama." Odpravil sem se k nji, a ji ne le nisem ničesar povedal, marveč se mi niti ni posrečilo pokramljati z njo, kakor bi bil rad. H kneginji je bil prišel na počtnice iz Petrograda njen rodni sin, kadet, dvanajstleten. Zinaida mi je nemudoma predstavila svojega brata. "No, vidite," je rekla, "moj ljubi Volodja (zdaj me je prvikrat tako imenovala), tovariš. Njemu je tudi Volodja ime. Prosim, vzljubite ga; je še plašljiv, a je dobrega srca. Razkažite mu Zabavišče, sprehajajte se z njim, vzemite ga v svoje varstvo. Saj boste napravili to, kajneda? Vi ste tudi tako dobrega srca!" Ljubeče mi je položila obe roke na rame—jaz pa sem se povsem zmedel. Prihod tega dečka me je samega docela spremenil v dečka. Molče sem gledal kadeta, ki je prav tako brez besede strmel vame. Ziniada se je zahihitala in naju pahnila drugega ob drugega. "Tak objemita se no, otroka!" Objela sva se. "Hočete, da vas povedem na vrt?" sem vprašal kadeta.

"Izvolite, gospod," je odgovoril s hripavim, res kadetskim glasom. Zinaida se je spet zasmejala . . . Utegnil sem opaziti, da obraza še nikdar ni imela tako lepo barvanega. S katetom sva odšla. Na našem vrtu smo imeli staro gugalnico. Posadil sem ga na tanko deščico in ga začel gugati. Sedel je nepremično v svoji novi uniformici iz debelega sukna, s širokimi zlatimi našivi, in se trdno držal za vrvico. "Odpnite si no ovratnik," sem mu rekel. "Nič ni, gospod, saj smo vajeni, gospod," je dejal in se odkašljal. Bil je podoben svoji sestri: posebno oči so me spominjale nanjo. Bilo mi je ljubo, da sem mu stregel, hkrati pa mi je ista skeleča žalost tiho glodala srce. "Zdaj sem res kakor otročaj," sem premišljeval, "včeraj pa . . ." Spomnil sem se, kje sem prejšnji dan izgubil nožiček, in ga poiskal. Kadet si ga je izprosil naposodo, odrezal debelo steblo nunovja, si izrezljal iz njega piščalko in začel piskati.

Zato pa je prav ta Othello zvečer silno ihtel v Zinaidinem naročju, ko ga je našla v koticku vrta in ga vprašala, zakaj je tako otožen. Solze so se mi ulile s tako močjo, da se je prestrašila. "Kaj vam je? Kaj vam je, Volodja?" je ponavljala in, ko je videla, da ji ne odgovorim in ne jenjam jokati, se je spomnila in mi že začela poljubovati mokro lice. Toda obrnil sem se od nje in skozi hlipanje zašepetal: "Vse vem; zakaj ste se pa igrali z menoj? . . . Čemu vam je bilo treba moje ljubezni?"

"Kriva sem pred vami, Volodja . . ." je spregovorila Zinaida. "Oh, zelo sem kriva . . ." je spregovorila in stisnila roke. "Koliko je v meni grdega, temnega, grešnega . . . A zdajle se ne igram z vami, ljubim vas — nič nikar ne sumničite, zakaj — in kako . . . Ampak . . . kaj pa veste?"

Kaj sem ji mogel reči? Stala je pred menoj in me gledala, jaz pa sem bil ves njen, od glave do peta ,kakor hitro se je samo ozrla vame . . . Četrt ure pozneje sem že kakor za stavo tekal s kadetom in z Zinaido; nisem jokal, smejal sem se, čeprav so zabuhla lica od smeha pretakala solze; na vratu sem imel namesto ovratnička prevezano Zinaidino pentljo in zavrisnil sem od veselja, ko mi je uspelo, da sem Žinaido ujel čez pas. Delala je z menoj vse, kar je hotela.

19

Zašel bi v precejšnjo zadrego, če bi mi veleli pripovedovati podrobno, kaj se je zgodilo z menoj v tednu po moji ponesrečeni odpravi. Bil je čuden, mrzličav čas, nekakšna zmešnjava, v kateri so se najbolj nasprotna čustva, misli, sumnje, upanje, radosti in trpljenje sukali v vrtincu; bal sem se ozreti vase, če šestnajstleten dečko sploh more pogledati vase, bal sem se podati si obračun o čemer si že bodi — samo hitel sem preživeti dan do večera; zato sem pa ponoči spal . . . otroška lahkomiselnost mi je pomagala. Nisem maral vedeti, ali me imajo radi, in nisem maral sam sebi priznati, da me nimajo radi; očeta sem se ogibal — Zinaide pa se nisem mogel ogibati . . . Kakor ogenj me je žgalo v njeni navzočnosti . . . ali počemu naj bi bil zvedel, kakšen je ogenj, na katerem sem gorel in se topil — dobro mi je delo sladko topiti se in goreti. Preda-

(Dalje na 4. strani)

Preskrbite se za bodočnost!

Shranite vaše prihranke!

HRANILNE VLOGE SO ZAVAROVANE DO $10,000.00

3% *obresti na hranilne vloge* 3%

Vse vloge napravljene pred ali na 16. jan. bodo obrestovane od 1. jan. naprej

Pri nas se tudi dobijo:

- **Regularna posojila na domove**
- **F. H. A. posojila na domove**
- **G. I. posojila na domove**
- **F. H. A. posojila za izboljšanje domov**
- **Prepisi zemljišč (escrow posluga)**

6235 ST. CLAIR AVE.

EVERY SAVINGS AND LOAN SERVICE

HRANILNE BONDE ZEDINJENIH DRŽAV PRODAJAMO IN IZPLAČUJEMO

TWO CONVENIENT OFFICES

813 E. 185 ST.

- **DENARNE NAKAZNICE**
- **BOŽIČNI KLUB**
- **VARNOSTNE SHRAMBE**

* * *

V naših dveh uradih lahko plačate račune za plin, elektriko in telefon.

Nizka obrestna mera na posojilih!

St. Clair Savings & Loan Co.

SLOVENSKA HRANILNICA

EAST 185th URAD

813 EAST 185th ST.

IV 1-7800

DVA PRIROČNA URADA

ST. CLAIR URAD

6235 ST. CLAIR AVE.

HE 1-5670

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

RUDY'S MEAT MARKET

4506 Superior Avenue

HEnderson 1-8638 Agnes Bukovec

Gospodinje si v naši mesnici lahko vedno izberejo prvovrstno sveže in doma prekajeno mesenino.

Imamo fine klobase, šunke in želodce.

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

LAKELAND TAVERN

23931 Lakeland Blvd.

LIQUOR — BEER — WINE

Se priporočamo, da nas obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem, ter okusnim prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

GERL'S CAFE

756 East 200th St. - KE 1-1980

Za prijetno družbo in dobro postrežbo obiščite nas.

Seveda pivo, dobro pristno vino in žganje.

VEDNO OKUSEN PRIGRIZEK

Se priporočamo za naklonjenost.

DANICA'S CAFE

MR. & MRS. JOSEPH IN DANICA HRVATIN, LASTNIKA

16901 Grovewood Ave.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Poskusila bova vedno postreči naše goste najboljše s okusnim pivom, vinom in žganjem ter prigrizkom. Se priporočava vsem za naklonjenost.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

EUCLID WINERY

MRS. MATT LEKAN, lastnica

844 East 200th Street

PRI NAS DOBITE CATAWBA, NIAGARA IN DELAWARE TER CONCORD VINA

Seveda, tudi sladka vina. Prodajamo na debelo in drobno.

POKLIČITE: IVanhoe 1-4389

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

JOHN'S CAFE

JOHN IN JENNIE MULLEC, lastnika

689 EAST 200th ST.

KE 1-9816

Pri nas dobite sveže pivo, pristno vino, dobro žganje in okusen prigrizek ter veselo družbo.

EUCLID OHIO BEVERAGES

635 EAST 200th STREET

PIVO — VINO

MEHKE PIJACE IN CORDIALS

POKLIČITE IVanhoe 1-6558 ZA PROSTO DOSTAVO

Velik prostor za parkanje avtov.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

GAIETY BAR INN

16223 Waterloo Road

Fina žganja, piva in vina—domača kuhinja dnevno

Vsaki petek pohane ribe in rake

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. IN MRS. JOHN TRČEK, lastnika.

PLES VSAKI PETEK IN SOBOTO

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

J. BERGER

IZZA 1890

6919 Superior Ave. - 805 E. 185th St.

TISOČE VZORCEV NAJNOVEJŠE VRSTE STENSKEGA PAPIRJA

Barva za zunaj in znotraj. — Linolej

MUCHITZ WINERY

1081 Addison Road

BONDED WINERY NO. 72

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Za praznike si nabavite fino, okusno kapljico v naši vinarni.

PRI NAS DOBITE NAJBOLJŠE DOMAČE VINO.

NOSAN BAKERY

6413 St. Clair Avenue

v S. N. D. ENdicott 1-1863

Se zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Vedno imamo fino pecivo, potice in kruh.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

OHIO FURNITURE & MUSIC COMPANY

6321-23 St. Clair Avenue

ENdicott 1-5016

45 LET TRGOVANJA Z NAJBOLJŠIM POHIŠTVOM

GLAVNI STAN ZA RCA TELEVIZIJO

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

MODIC'S CAFE

6201 St. Clair Ave.

Izvrstno pivo, vino in žganje

PRVA LJUBEZEN

(Nadaljevanje s 3. strani)

jal sem se vsem svojim vtisom in sam s seboj zvitorepil, se odvračal od spominov in zatiskal oči pred tem, kar sem slutil pred seboj . . . To trpinčenje bi verjetno ne trajalo dolgo . . . udarec strele je v trenutku vse presekal in me vrgel v drugo kolotečino.

Ko sem se nekoč vrnil h kosilu z dokaj dolgega izleta, sem s strmenjem zvedel, da bom kosil sam; da je oče odšel, mamica pa da ni zdrava, da ne misli obedovati in da se je zaklenila v svojo spalnico. Iz obrazov strežajev sem uganil, da se je dogodilo nekaj nenavadnega . . . Nisem si upal spraševati jih, a imel sem prijatelja, mladega točaja, Filippa, strastnega ljubitelja pesmi in umetnika na kitari — obrnil sem se nanj. Od njega sem zvedel, da se je pripetil med očetom in mamico strahoten prizor (v dekelski sobi pa je bilo slišati vse do zadnje besede: marsikaj sta govorila francoski — a hišna Maša je pet let stanovala pri šivilji iz Pariza in vse razumela), da je moja mama očitala očetu nezvestobo, znanstvo s sosednjo gospodično, da se je oče skraja opravičeval, potem pa se razvnel in tudi sam izrekel neko trdo besedo, "kakor nekaj zastran njihovih let," zaradi česar je mamica zajokala; da je mama omenila tudi menico, ki da jo je dala stari kneginji, in se o njej zelo grdo izražala in o gospodični prav tako in da ji je tedaj oče zapretil. "Vsa nesreča pa se je zgodila," je nadaljeval Filipp, "zaradi nepodpisanega pisma; kdo ga je napisal —ni znano ;to pa vem, da ni nikakršnega razloga za to, kakor je vse udarilo na dan."

"Nemara je pa le kaj bilo," sem stežka spregovoril, vtem ko me je po rokah in nogah kar zazeblo in mi je nekaj zatrepetalo prav na dnu srca.

Filipp je pomenljivo pomežiknil. "Tisto že. Takih reči ne moreš prikriti; saj je bil vaš očka to pot sila previden — a treba bi bilo na primer voz najeti ali pa one . . . saj brez ljudi ne moreš nikamor, one."

Odslovil sem Filippa — in se zavalil na posteljo. Nisem zaihtel, nisem se predal obupu; nisem se spraševal, kdaj in kako se je vse to nakrenilo; nisem se čudil, kako da že poprej, kako da že zdavnaj nisem uganil—niti godrnjal nisem na očeta . . . To, kar sem zvedel, je presegalo moje moči: to nepričakovano odkrije me je zmlinčilo . . . Vsega je bilo konec. Vse moje rože so bile v trenutku potrgane in ležale so okoli mene, razmetane in poteptane.

20

Mama je drugi dan sporočila, da se bo preselila v mesto. Zjutraj je oče odšel k nji v spalnico in dolgo sta sedela sama. Nikdo ni slišal, kaj ji je povedal, a mamica ni nič več jokala; umirila se je in naročila jedi — pokazala se pa ni in svojega sklepa ni spremenila. Spominjam se, da sem se ves dan klatil, a na vrt nisem zašel in nobenkrat nisem pogledal na prizidek — zvečer pa sem bil priča čudovitega pripetljaja: moj oče je privedel grofa Malevskega za podpazduho po dvorani v prednjico in mu v navzočnosti strežaja mrzlo rekel: "Pred nekaj dnevi so vaši svetlosti v neki hiši pokazali vrata; zdaj se z vami ne nameravam o tem pogovarjati, v čast pa mi je sporočiti vam, da vas bom, če se boste še kdaj potrudili k meni, vrgel skozi okno. Vaša pisava mi ni pogodu." Grof se je priklonil, stisnil zobe, se stulil in izginil.

Začelo se je pospravljanje za preselitev v mesto, na Arbat, kjer je bila naša hiša. Prejkone se očetu samemu ni več dalo, da bi še ostal na letovišču; očitno pa mu je uspelo preprositi mamo, naj ne dviga prahu; vse so delali na tihem, brez nagljice, mama je celo naročila, naj pozdravijo kneginjo in ji izrečejo obžalovanje, da se zaradi bolezni pred odhodom ne bosta videli. Potikal sem se kakor trčen—in si želel ne bosta videli. Potikal sem se kakor trčen—in si želel samo eno, da bi se vse to prej ko prej končalo. Ena misel mi kar ni šla iz glave: kako se je mogla ona, mlado dekle—no, pa vendarle knežna, odločiti za tako ravnanje, vedoč, da je moj oče vezan, in ko je imela priložnost, da bi se poročila, če ne z drugim, na primer z Belovzorovom! Kaj je neki upala? Kako da se ni bala pokvariti si vse svoje prihodnosti? Da, sem premišljeval, to je ravno ljubezen, to je strast, to je vdanost; in domislil sem se Lušinovih besed: žrtvovati sebe je sladko — za druge. Nekoč mi je bilo dano videti v enem izmed oken v prizidku bledo liso . . ."Kaj je to nemara Zinaidin obraz?" sem pomislil . . . res, bil je njen obraz. Ni me strpelo. Nisem se mogel ločiti od nje, ne da bi ji rekel še zadnjikrat zbogom. Splazil sem ugoden trenutek—in krenil v prizidek.

V sprejemnici me je kneginja sprejela s svojim navadnim, nesnažno malomarnim pozdravom.

"Kaj pa to, ljubček, da so se vaši tako zgodaj splašili?" je rekla, nabijajoč si tobak v obe nosnici. Pogledal sem jo in kamen se mi je odvalil s srca. Beseda: menica, ki jo je bil izrekel Filipp, me je morila. A ona ničesar ni slutila, vsaj meni se je takrat tako zazdelo. Zinaida je prišla iz sosednje sobe, v črni obleki, bleda, z razpletenimi lasmi, molče me je prijela za roko in me odvedla s seboj.

"Zaslišala sem vaš glas," je začela, "in precej prišla. In vam je bilo tako lahko zapustiti nas, hudobni deček?"

"Prišel sem se poslovit od vas, knežna,' 'sem odgovoril; "verjetno za zmeraj. Nemara ste slišali—odhajamo."

Zinaida me je uprto pogledala.

"Da, slišala. Hvala, da ste prišli. Mislila sem že, da vas ne bom več videla. Ohranite me v lepem spominu. Včasih sem vas gnjavila, ali vedarle, taka nisem, kakor sodite o meni."

Obrnila se je stran in se naslonila na okno.

"Res, nisem taka. Vem, grdo sodite o meni."

"Jaz?"

"Da, vi . . vi."

"Jaz?" sem ponovil gorjupo in srce mi je zadrhtelo kakor nekoč pod vplivom nepremagljive, neizrazljive omame. "Jaz? Verjemite mi, Zinaida Aleksandrovna, naj bi že naredili kar koli, naj bi me še tako trpinčili—jaz vas bom ljubil in oboževal do konca svojih dni."

Hitro se je obrnila k meni, široko razprostrla roke, mi objela glavo ter me močno in vroče poljubila. Bog si ga vedi, koga je iskal ta dolgi, poslovilni poljub, a jaz sem žejno vpil ujegovo slast—vedel sem, da se nikoli več ne ponovi. "Pozdravljeni, pozdravljeni," sem ponavljal . . .

Iztrgala se je in odšla. Tudi jaz sem se umaknil. Ni v moji moči, da bi popisal občutje, s kakršnim sem se umaknil. Ne bi želel, da bi se še kdaj ponovilo; a imel bi se za nesrečnega, če bi ga nikoli ne bil okusil.

Preselili smo se v mesto. Nisem se tako brž otresel preteklosti, nisem se tako brž oprijel dela. Moja rana se je počasi celila ;posebej zoper očeta pa ni bilo v meni nikakršnega slabega čustva. Nasprotno — še nekako zrasel je v mojih očeh:—naj dušeslovci razložijo to protislovje, kakor vedo in znajo. Nekoč sem šel po bulvaru in na svoje nepopisno veselje naletel na Lušina. Rad sem ga imel zaradi njegove odkrite in nehi...v-

(Dalje na 5. strani)

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČE POLNO LETO 1956 ŽELIMO VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM!

JOHN ZUPANCIC

CEMENTNI KONTRAKTOR

DELAMO PLOČNIKE, CEMENTNE PODE, DOVOZE, STENE IN PODSTAVKE

VSE DELO JAMČENO IN PO ZMERNI CENI

18220 Marcella Road KEnmore 1-4993

Prav vesele božične praznike in srečepolno novo leto

ŽELI

MARY A. SVETEK

SLOVENSKA POGREBNICA

Ambulančna posluga podnevi in ponoči

478 E. 152nd Street — KEnmore 1-3177

FLORSHEIM ČEVLJI za MOŠKE

SO MED NAJBOLJŠIMI.

Imamo obširno izbero stilov in barv v vseh merah.

Se priporočamo.

LOUIS MAJER

TRGOVINA FINEGA OBUVALA ZA VSO DRUŽINO

6408-10 ST. CLAIR AVE.

EXpress 1-0564

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

B. J. RADIO SERVICE

1363 East 45th Street

HEnderson 1-3028

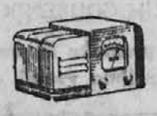

Prvovrstno delo na vseh radijah. Vse delo jamčeno. Prodajamo prvovrstne radije. — TUBES.

Se priporočamo vsem, posebno pa društvom za "Sound System" za v dvorane, na prostem in za priredbe.

SUPERIOR BODY & FENDER REPAIRING CO.

Auto Painting

6605 St. Clair Avenue

ENdicott 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

Kadar potrebuje vaš avtomobil kakšno popravilo, ga lahko zanesljivo izročite nam, in izvršili bomo najboljše delo, ki bo v vaše zadovoljstvo. Popravimo fenderje in ogrodje ter barvamo.

Se priporočamo za naklonjenost.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

ZAHVALA

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM IN ODJEMALKAM SE NAJLEPŠE ZAHVALJUJEVA ZA NAKLONJENOST V PRETEKLEM LETU!

PRIPOROČAVA SE TUDI ZA V BODOČE.

Postregla vam bova z najboljšim mesom, doma sušenimi kranjskimi klobasami in domačimi šunkami.

JOHN ZAKRAJŠEK IN EDWARD POGRAIC

SLOVENSKA MESNICA

1147 ADDISON ROAD

EX 1-1419

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

RUSS' SODA BAR & CREAMERY

7512 St. Clair Ave. – EN 1-8882

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Pri nas dobite vedno sveže pecivo, več vrst kruha, mleko in mlečne produkte ter mehko pijačo, sladoled, itd.

SE PRIPOROČAMO

Season's GREETINGS

PRAV VESEL BOŽIČ in SREČNO NOVO LETO 1956 želi vsem

August Kollander

6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

HEnderson 1-4148

NAZNANILO

Cenjenim gospodinjam sporočamo, da imamo fino sveže in prekajeno meso po zmernih cenah. Za praznike si ga nabavite v naši mesnici. Imamo tudi vsakovrstne grocerijske potrebščine.—Se priporočamo za naklonjenost.

W. KLOPOTOWSKI

6901 St. Clair Ave. – HE 1-6638

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

MARTINČIČ MARKET

5919 Prosser Ave.

GROCERIJA IN MESNICA

Vsem našim cenjenim odjemalcem in prijateljem se zahvaljujemo za naklonjenost ter se priporočamo za nakup fine grocerije in mesenine za praznike.

PRVA LJUBEZEN

(Nadaljevanje s 4. strani)

ske nravi, razen tega pa mi je bil ljub zavoljo spominov, ki jih je prebujal v meni. Planil sem k njemu.

"Aha!" je zinil in nasršil obrvi. "Vi ste, mladenič! Pokažite se no. Še zmeraj ste rumeni, ali vendarle, v očeh nimate več nekdanje umazanije. Kot človek gledate, ne kot sobni psiček. To je lepo. No, kaj pa? Delate?"

Vzdihnil sem. Ni me mikalo lagati—po pravici povedati pa me je bilo sram.

"No, nič hudega," je nadaljeval Lušin, "ne bojte se. Poglavitno je: živite normalno in ne vdajajte se vabam. Če se, kaj vam koristi? Kamor koli vas že zanese val, povsod je slabo; človek naj pač stoji na skali — in na svojih nogah. Jaz, glejte, kašljam . . . ampak Belovzorov — ste slišali?"

"Kaj pa je? Ne."

"Brez galsu je izginil; pravijo, da je odpotoval na Kavkaz. Nauk za vas, mladi človek. Vse skupaj pa je zato, ker se ne znajo pravi čas ločiti, raztrgati mreže. No, vi ste se, se mi zdi, srečno izmuznili. Le glejte, da se vnovič ne ujamete. Zbogom."

"Ne ujamem se," sem premišljeval . . . "ne bom je več videl." Toda bilo mi je sojeno, da sem še enkrat videl Zinaido.

21

Moj oče je sleherni dan kam odhajal: imel je imenitnega rdečkastosivorjavega angleškega konja, z dolgim, tankim vratom in dolgimi nogami, neugnanega in hudobnega; klicali so ga Elektrik. Razen očeta ni mogel nikdo jezditi na njem. Nekoč je prišel k meni dobre volje, kar se mu že dolgo ni primerilo; nameraval je odjahati in si je že nataknil ostroge. Jel sem ga prositi, naj me vzame s seboj.

"Rajši pojdi skakat čez kozla," mi je odgovoril oče; "na svoji kljusi me tako ne boš mogel dohajati."

"Bom; tudi jaz si nataknem ostroge."

"No, prosim."

Krenila sva. Imel sem vranega, kosmatega konjiča, trdnega v nogah in dokaj iskrega; že res, moral je dirjati na vse kolope, ko je Elektrik tekel v mirnem drncu, a zaostajal vendarle nisem. Nisem še videl jezdeca, enakega očetu; sedel je tako lepo in malomarno gibčno, da je bilo, kakor da sam konj pod njim to čuti in se postavlja z njim. Zajezdila sva po vseh bulvarjih, se pomudila na Deviškem polju, preskočila nekaj plotov (spočetka sem se bal skakati, a oče je zaničeval boječe ljudi—in nič več se nisem strašil), jahala sva dvakrat čez reko Moskvo in že sem mislil, da se vračam domov, še posebno, ker je oče sam omenil, da je moj konj utrujen, ko je na lepem zavil stran od mene proti Krimskemu brodu in zadirjal vzdolž brega.—Pognal sem se za njim. Ko je prišel vštric visoke krade zloženih starih tramov, je spretno skočil z Elektrika, mi velel razjahati, mi izročil povodec svojega konja in rekel, naj ga počakam tam, pri tramovih, sam pa je zavil v majhno prečnico in izginil. Začel sem hoditi sem ter tja po obrežju, vodeč za seboj konja in psujoč Elektrika, ki je pri hoji venomer opletal z glavo, se stresal, prhal in rezgetal; kadar pa sem se ustavil je izmenoma kopal s kopitoma zemljo, cvileč grizel mojo kleko v vrat, skratka, se vedel kakor razvajen pur sang. Očeta ni in ni bilo. Od reke je vela zoprna vlaga; droben dežek je natihoma zakapljal in z drobnimi temnimi pelehami porisal neumne sive klade, okrog katerih sem blodil in sem jih imel že čez glavo in čez. Dolgčas me je moril, očeta pa še zmeraj ni bilo. Neki stražnik, Finec ali Estonec, prav tako ves siv, z velikansko čako v obliki piskra na glavi in s helebardo (zaradi tega je moral biti, se mi zdi, stražnik na bregu reke Moskve!), se mi je približal, obrnil vame svoj starčevski, zgubani obraz in rekel: "Kaj pa tu počnete s konjema, gospodek? Dajte no, jaz ju podržim."

Nisem mu odgovoril; poprosil me je tobaka. Da bi se ga odkrižal (razen tega me je trapila nestrpnost), sem napravil nekaj korakov v smeri, kamor je bil odšel oče; potem sem šel po ulici do konca, zavil za vogal in se ustavil. Na cesti je štirideset korakov od mene pred odprtim oknom lesene hišice s hrbtom obrnjen proti meni stal moj oče; s prsmi je slonel na oknici, v hišici pa je, na pol zakrita z zastorom sedela ženska v temni obleki in se pogovarjala z očetom; ta ženska je bila Zinaida.

Odrevenel sem. Tega, priznam, nikakor nisem pričakoval. Prvi moj gib je bil—da bi pobegnil. "Oče se bo ozrl," sem pomislil, "pa sem izgubljen . . ." A čuden izreden občutek, silnejši od radovednosti, močnejši celo od ljubosumnosti, močnejši od strahu —me je zaustavil. Jel sem gledati ,trudil sem se poslušati. Videti je bilo, da oče nekaj sili. Zinaida se ni strinjala z njim. Kakor zdajle vidim njen obraz—otožen, resen, lep in z nepopisnim izrazom vdanosti, žalosti, ljubezni—in nekakšnega obupa—druge besede ne morem najti. Izgovarjala je kratke besedice, ni dvignila oči in se je smehljala—pokorno in trdovratno. Samo po tem smehljaju sem spoznal svojo nekdanjo Zinaido. Oče je skomizgnil z rameni in si popravil klobuk na glavi— to je bilo pri njem zmeraj znamenje nepotrpežljivosti . . . Potem sem zaslišal besede: "Vous devez vous separer de cette . . ." Zinaida se je vzravnala in stegnila roko . . . Mahoma se je pred mojimi očmi zgodila neverjetna stvar: oče je nepričakovano dvignil biček, s katerim si je otrkaval prah s konca svoje suknje—in slišati je bilo oster udarec po tej do komolca goli roki. Toliko da sem se obdržal, da nisem zakričal, Zinaida pa je vztrepetala, molče pogledala mojega očeta, počasi ponesla svojo roko k ustnicam in poljubila pordelo marogo na njej. Oče je zabrisal biček v stran, hlastno stekel po stopničkah predrja in se pognal v hišo . . . Zinaida se je obrnila, stegnila roke, vrgla glavo vznak in tudi odšla od okna . . .

Omrtvičen od groze, z nekakšnim prestrašenim nerazumevanjem v srcu sem se zapodil nazaj —pretekel uličico, skorajda izpustil Elektrika in se vrnil na rečni breg. Ničesar si nisem mogel misliti. Vedel sem, da so mojega hladnega in zadržanega očeta včasih obhajali navali besnosti—in vendarle nisem mogel razumeti, kar sem videl . . . ali že tedaj sem čutil, da mi bo, naj bi še tako dolgo živel, za vselej nemogoče, da bi pozabil ta gib, Zinaidin pogled, smehljaj, da je njena podoba, ta nova, nenadoma pred menoj vstala podoba, za zmeraj vtisnjena v moj spomin. Brez smotra sem gledal v reko in nisem opazil, da me polivajo solze. Tepejo jo, sem mozgal . . . tepejo . . . tepejo . . .

"No, kaj pa ti — daj mi konja!" sem zaslišal za seboj očetov glas.

Samodejno sem mu dal povodec. Pognal se je na Elektrika . . . premrli konj se je vzpel na zadnje noge in poskočil za poldrugi seženj naprej . . . ali oče ga je hitro ukrotil, zapodil mu je ostroge v boke in ga udaril s pestjo po vratu. "Eh! Bička nimam," je zagodrnjal.

Spomnil sem se na nedavno švistenje in udarec prav tega bička—in se zdrznil.

"Kam si ga pa dal?" sem čez nekaj časa vprašal očeta.

Oče mi ni odgovoril in je oddirjal naprej. Dohitel sem ga. Nujno sem moral videti njegov obraz.

"Ti je bilo dolgčas, ko me ni bilo?" je rekel skozi zobe.

"Malo. Kje pa si izgubil bič?" sem ga vnovič vprašal.

Oče me je hitro pogledal. "Nisem ga izgubil," je dejal; "stran sem ga vrgel." Zamislil se je in povesil glavo . . . in tistikrat sem prvič in težko če ne zadnjič videl, koliko miline in sočutja so mogle izražati njegove stroge poteze.

Spet je zadirjal—in nič več ga nisem mogel doiti; domov sem prijezdil četrt ure za njim.

"To je ravno ljubezen," sem si spet govoril, sedeč ponoči pred svojo pisalno mizo, na kateri so se že začeli kazati zvezki in knjige, "to je strast. Kako bi se neki ne ujezila, kako bi prenesla udarec od katere si že bodi . . . od najbolj ljubljene roke! A kaže, da je mogoče, če ljubiš . . . Jaz pa . . . jaz pa sem mislil . . ."

Zadnji mesec me je zelo postaral—in moja ljubezen, z vsemi vznemirjenji in trpinčenji, se mi je samemu zazdela nekaj tako neznatnega in otročjega in klavrnega spričo tega drugega, po nečem neznanega, o čemer sem komaj mogel slutiti in kar me je plašilo kot neznano, zalo, a strahotno obličje, ki si zaman prizadevaš, da bi ga razbral v somraku . . .

Čudne in strašne sanje so se mi pritaknile prav tisto noč. Zdelo se mi je, da stopam v nizko, temno izbo . . . Oče stoji z bičkom v roki in bije z nogami; v kotu se stiska Zinaida—in ne na roki, na čelu ima rdečo črto . . . za obema pa se dviga ves

(Dalje na 6. strani)

VSEM ROJAKOM IN ROJAKINJAM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČEPOLNO NOVO LETO!

Re-Nu Auto Body Co.

JOHN POZNIK, lastnik

982 EAST 152nd STREET

zraven Post Office na Five Points

Mi vam popravimo fenderje in body na vašemu avtomobilu, da bo kot nov.

DELO GARANTIRANO — CENE ZMERNE!

Naš telefon je GLenville 1-3830

CHARLES & OLGA SLAPNIK

Cvetličarna

6026 St. Clair Avenue

EXpress 1-2134

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Razveselite vašo mater, sestro ali dekle za praznike z lepim cvetjem. Pri nas vam bomo postregli s krasnimi cvetlicami v lončkih, šopkih in corsages.

Se priporočamo za obisk.

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

DANIEL STAKICH IN SINOVI

INSURANCE AGENCY and REAL ESTATE BROKERS and BUILDERS

Novi prostori:

815 East 185th Street – KE 1-1934

FRANK & STELLA'S RESTAURANT

5602 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Se zahvaljujemo za vašo naklonjenost dosedaj in se priporočamo za v bodoče.

NOVE STREHE!

Ako potrebujete novo streho, ali popravilo na starih, lahko dobite vsa navodila pri nas.

Se toplo priporoča

GLAVAC SHEET METAL & ROOFING CO.

1052 ADDISON ROAD

HEnderson 1-5779 IVanhoe 1-6002

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

TIVOLI IMPORTS AND BEAUTY SALON

6407 St. Clair Ave. HE 1-5296

Kadar želite obdarite koga z lepim, posebnim darilom, pridite in si oglejte našo lepo zbirko krasnih ročnih predmetov, katere smo prejeli iz stare domovine.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

MAPLE TAVERN

30200 EUCLID AVE.–WICKLIFFE, OHIO

JOHN in ALBINA MRSNIK, lastnika

Najlepša hvala vsem za dosedanjo naklonjenost ter se priporočava za bodoče.

POSTREGLA BOVA VEDNO Z DOBRIM PIVOM, VINOM IN JEDILI.

SILVER BAR CAFE

5925 St. Clair Ave.

GOSTILNA

Vsem našim cenjenim gostom in prijateljem se zahvaljujemo za naklonjenost ter vas vabimo na poset naše gostilne tudi v bodoče, ker boste tu vedno našli dobro družbino in bili deležni prijazne postrežbe.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

JOE IN JULIA KAMBER, lastnika

VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO, ZADOVOLJNO
NOVO LETO 1956 IZ SRCA ŽELIM
VSEMU ČLANSTVU DRUŠTVA CARNIOLA TENT
št. 1288 The Maccabees
IN
VSEM ČLANOM
SLOVENSKEGA NARODNEGA DOMA
na St. Clair Ave.
JOHN TAVČAR, tajnik

JOSEPH SMOLE, JR.
WINERY
6112 Glass Ave.
SE PRIPOROČAMO ZA OBISK
Postrežemo z najboljšo pijačo — belim in rdečim vinom.
Za praznike poizkusite naše fino domače vino — vam bo ugajalo.
Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

EMIL BUKOVEC
6024 St. Clair Ave.
FINA GROCERIJA IN MESENINA
HEnderson. 1-7066
V naši trgovini dobijo gospodinje vedno svežo zalogo fine grocerije, mesenine, sveže in doma prekajene.
Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Pure gazolin in olje, baterije, tajerji in druge avtne potrebščine dobite na naši gasolinski postaji
URBAN SERVICE STATION
7402 St. Clair Ave.
Vsem našim odjemalcem, prijateljem in znancem želimo vesele božične in novoletne praznike!

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!
WELCOME TAVERN
937 E. 222nd St.
MR. & MRS. ROBERT DAVIES AND SON

Ako si zaželite kozarec svežega piva ali pristnega vina, kozarček dobrega žganja, pridite k nam. Vedno prijazna postrežba in vesela družba.
Naša spodnja dvorana je pripravna za svatbe in druge zabave.

JOE'S TAVERN
837 East 185th Street
KEnmore 1-9708
JOSEPH SKUNS, lastnik
Pri nas vam vedno postrežemo z izbornim žganjem, pivom in vinom. Vedno dober prigrizek.
Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

PRVA LJUBEZEN

(Nadaljevanje s 5. strani)

okrvavljen Belovzorov — odpira blede ustnice in jezno preti očetu.

Dva meseca po tistem sem stopil na vseučilišče, pol leta pozneje pa je moj oče umrl (za mrtvoudom) v Petrogradu, kamor se je malo prej preselil z mojo materjo in z menoj. Nekaj dni pred svojo smrtjo je dobil pismo iz Moskve, ki ga je izredno vznemirilo . . . Hodil je nekaj prosit mater in je baje celo zajokal, on, moj oče! Prav v jutru tistega dne, ko ga je zadel mrtvoud, mi je že začel pisati pismo v francoščini: "Sin moj," mi je pisal, "boj se ženske ljubezni—boj se te sreče, tega strupa . . ." Mama je po njegovi smrti poslala v Moskvo precejšnji znesek denarja.

22

Minila so štiri leta. Ravno sem končal vseučilišče in še nisem dodobra vedel, kaj naj počnem, na katera vrata naj potrkam; potikal sem se še brez dela. Nekega lepega večera sem v gledališču srčal Majdanova. Medtem se je bil že oženil in stopil v službo—a nisem opazil spremembe na njem. Prav tako jalovo se je navduševal in prav tako nepričakovano je obupaval.

"Veste," mi je dejal med drugim, "gospa Dolskaja je tu."

"Kakšna gospa Dolskaja?"

"Kaj ste mogoče pozabili? Nekdanja knežna Zasekina, v katero smo bili vsi od kraja zaljubljeni, pa tudi vi. Se spominjate, v vili pri Zabavišču?"

"Kaj je poročena z Dolskim?"

"Da."

"In je tukaj, v gledališču?"

"Ne, v Petrogradu, te dni je prišla semkaj; v tujino se odpravlja."

"Kdo pa je njen mož?" sem vprašal.

"Zal dečko, premožen. Moj službeni tovariš, Moskovčan. Veste—po tisti zgodbi . . . vam je vse nemara dobro znano . . . (Majdanov se je pomenljivo nasmehnil) si je stežka dobila snubca; bili so nasledki . . . a z njeno pametjo je vse mogoče. Pojdite k nji: zelo vas bo vesela. Zdaj je še bolj zala."

Majdanov mi je dal Zinaidin naslov. Nastanila se je v gostišču Demut. Stari spomini so se razgibali v meni . . . trdno sem sklenil, da bom takoj drugi dan obiskal svojo nekdanjo "ljubezen." Toda prišli so nekakšni opravki: minil je teden, še eden in ko sem se nazadnje odpravil v gostišče Demut in povprašal po gospe Dolski—sem zvedel, da je pred štirimi dnevi umrla — povsem nepričakovano — ob porodu.

Kakor da me je nekaj sunilo v srce. Misel, da bi jo bil mogel videti—a je nisem videl—in je ne bom nikoli več videl—ta grenka misel se je zavrtala vame z vso močjo neodpodlijvega očitanja. "Umrla!" sem ponovil, topo gledajoč vratarja, se tiho izgubil na cesto in odšel, sam ne vedoč kam. Vse minulo je v hipu vzplavalo in vstalo pred meoj. No, v kaj se je torej razpletlo, k čemu je torej, hiteč in vznemirjajoč se, hrepenelo to mlado, goreče, bleščeče se življenje! To sem premišljeval, zamišljal sem si te ljube poteze, te oči, te kodre—v tesni rakvi, v vlažni podzemeljski temi—tule, ne daleč od mene, tačas še živega, in morebiti nekaj korakov od mojega očeta . . . Vse to sem razglabljal, napenjal sem svojo domišljijo—medtem pa

iz ravnodušnih ust izvedel
sem na smrt

in ravnodušno jo prenesel . . . mi je zvenelo v srcu. O mladost! Mladost! Tebi ni ničesar mar, ti ovladuješ nekako vse zaklade vesolja, celo žalost te tolaži, celo otožnost se ti poda, ti samozavestna in predrzna, ki govoriš: Samo jaz živim—poglejte—a sami dnevi teko in ginejo brez sledu in brez tiru, in vse v tebi izginja kakor vosek na soncu, kakor sneg . . . In morebiti je vsa skrivnost tvoje lepote ne v tem, da lahko vse napraviš, marveč v tem, da lahko misliš, da boš vse napravila—ravno v tem, da mečeš skozi okno moči, ki bi jih ne znala uporabiti za nič drugega—v tem, da se sleherni izmed nas brez šale šteje za zapravljivca, brez šale meni, da ima pravico reči: O, kaj bi bil napravil, ko bi ne bil pognal časa tjavdan!

Tako tudi jaz . . . na kaj sem se zanašal, česa sem pričakoval, kakšno bogato prihodnost sem slutil, ko sem komaj z enim samim vzdihom, z enim samim trudnim občutkom pospremil za hipec porojeno slepilo svoje prve ljubezni?

A kaj je nastalo iz vsega tistega, kar sem bil pričakoval? In zdaj, ko mi na življenje že začenjajo legati večerne sence, kaj je ostalo v meni bolj živega, ljubšega mimo spomina na to hitro preletelo, jutranjo, spomladansko nevihto?

Toda brez potrebe se obrekujem. Tudi tedaj, v tistem lahkomiselnem, mladem času, nisem bil gluh za žalostni glas, ki mi je zaklical, za zmagoviti klic, ki je priletel k meni z onstran groba. Spominjam se, da sem bil nekaj dni po tistem dnevu, ko sem zvedel za smrt Zinaide, sam, po lastnem nepremagljivem nagnjenju, navzočen ob smrti revne starke, ki je živela v isti hiši kakor mi. Pokrita s cunjami, na trdih deskah, z vrečko pod glavo je trudoma in težko izčihnila. Vse življenje ji je minilo v trpkem boju z vsakdanjo stisko, ni videla radosti, ni okušala medice sreče—človek bi si mislil: Kako bi se ta ne razveselila smrti, njene svobode, njenega miru? Toda medtem ko se je starki izhirano telo še zmeraj upiralo, vtem ko so se ji prsi še mukoma dvigale pod ledenečo roko, legajočo nanje, dokler je niso zapustile zadnje sile, se je kar naprej križala in kar naprej šepetala — Gospod, odpusti mi moje grehe . . . — in šele z zadnjo iskro zavesti je izginil iz njenih oči izraz strahu in groze pred smrtjo . . . In spominjam se, da me je tamkaj, pri smrtni postelji uboge starke, spreletela groza zastran Zinaide, in obšlo me je, da bi pomolil zanjo, za očeta — in zase.

1860.

(KONEC)

Bolniška blagajna

(Nadaljevanje s 1. strani)

izpovem, da sem pristopil k društvu. Gledam ga, njegov obraz ne kaže pravega zanimanja. Posluša še moje pripovedovanje, a končno prav po modrijansko in proroško napoveduje:

"Fantiček, ti si še mlad; ti lahko še preživiš vse slovenske organizacije."

Teh besed ne bom nikoli pozabil. Koliko je resnice v teh besedah? Kaj nam prinese bodočnost petih, desetih ali petnajstih let? Možnost je, da napovedana leta preživim, in da bom videl spremembo, katere ne moremo odvrniti stari naseljenci.

Neizpodbitna resnica je, v to moramo pristati, da so bile vse naše podporne bratske organizacije ustanovljene z enim namenom, da bodo v pomoč slovenskim naseljencem. In ta namen doživlja svoj konec, ker dnevno izginjajo tisti, ki so se oklenili tega namena.

In tak je bil moj vstop pred štiridestimi leti v slovensko, narodno in podporno organizacijo v Ameriki.

* * *

"Krankencasse" je nemška beseda za bolniško blagajno. To nemško besedo so prinesli slovenski delavci v Ameriko. In s to besedo so me povabili v slovensko društvo.

Tako je: Časi se spreminjajo.

Stare božične narodne šege in navade

(Nadaljevanje s 1. strani)

kve, je dobil zaklad. Če pa se je dal prestrašiti, ga je vzel hudič.

Valvasor piše, da so prinesli v hišo velik panj, lesen čok, ki so ga vrgli na ogenj. Pri večerji so domači dajali tlečemu panju po eno žlico ali košček od vsake jedi, ponujali mu ter ga silili, da naj je. Že zgodovinar sam pripominja, da je bila navada ostanek starega poganstva, ko so ljudje še žrtvovali domačim malikom. Duhovščina je na vso moč zatirala to šego, jo v cerkvi javno grajala in obsojala, a je še dolgo ni mogla popolnoma zatreti Ljudje so ostali trdovratni in se izgovarjali, da ne bi imeli vse leto sreče, če bi opustili to starodavno navado. Goriški Slovenci so dolgo časa ohranili ta stari običaj, ki mu pa seveda niso več vedeli pomena.

—Slovenski Vestnik

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!
GRDINA SHOPPE
6111 St. Clair Avenue - HE 1-6800
POPOLNA ZALOGA POROČNIH IN OBHAJILNIH OBLEK IN PRITIKLIN
Odprto od 10. do 7. zv. — Zaprto ob sredah.

COLLINWOOD POULTRY MARKET

14801 Saranac Rd. - MU 1-2041
Pri nas dobite vedno vsakovrstno perutnino
Imamo tudi sveža jajca po znižani ceni
Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!
KALISH DEPARTMENT STORE
MODNA TRGOVINA — 7010 ST. CLAIR AVE.
BILL'S SHOE STORE
7008 ST. CLAIR AVENUE
Obuvalo za vso družino
Se priporočamo tudi za v bodoče.

ZAHVALA IN VOŠČILO!

Vsem cenjenim trgovcem, obrtnikom, profesionalcem in naročnikom, ki so nam izkazali svojo naklonjenost, izrekamo našo iskreno zahvalo.
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VSEM!
Zastopniki "Enakopravnosti"
JOHN RENKO
FRANK RENKO
JOHN STEBLAJ
MADISON, OHIO
BARTOL'S TAVERN
MR. IN MRS. ANTON BARTOL
HUBBARD ROAD — MADISON, OHIO
GOSTILNA
Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!
Najlepše se zahvaljujemo vsem za posete v preteklosti ter se priporočamo, da nas obiščete tudi v bodoče. Vedno bomo postregli z najboljšo pijačo in okusnim prigrizkom.

KADAR KUPUJETE ALI PRODAJATE POSESTVO
HIŠO, ZEMLJIŠČE, TRGOVINO ALI FARMO, SE OBRNITE ZA ZANESLJIVO IN POŠTENO POSTREŽBO V VAŠE POPOLNO ZADOVOLJSTVO VEDNO DO NAS.
ZAVAROVALNINA PROTI OGNJU IN NEZGODAM ZA AVTE.
GRADIMO NOVE DOMOVE
Vsem našim cenjenim prijateljem in znancem voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto!
KOVAC REALTY
960 EAST 185th STREET
KEnmore 1-5030

EUCLID IGNITION SALES & SERVICE

Avtorizirani prodajalci električnih predmetov DELCO-REMY, AUTO-LITE, CARTER, HOLLY, STROMBERG

Popravljamo tudi carburetorje in vršimo druga avtna popravila.

1062 East 185th St. – IV 1-2222

Želimo vsem vesele božične in novoletne praznike!

RALPH G. BRANOVIC

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

EUCLID TAVERN

VICTOR J. TOMAŽIC, lastnik

595 E. 185th St. – IV 1-9509

PIVO - VINO - ŽGANJE - VESELA DRUŽBA

Vsak petek imamo pohane ribe od 11.30 zj. do 9. zv.

BOTTLE Real BEER and Sandwiches DRAUGHT

TABLE SERVICE FOR THE LADIES

SVIGEL'S INN

1321 East 40th Street

Mr. in Mrs. FRANK in EMILY SVIGEL, lastnika

PIVO, VINO IN ŽGANJE TER OKUSNA DOMAČA JEDILA IN SENDVIČI

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Naša postrežba je vedno prijazna in zadovoljiva, dobite pa vedno tudi dobro družčino

Se priporočamo za obisk

LOUIS SLAPNIK & SON

6102 St. Clair Ave. – HE 1-1126

KRASNO CVETJE ZA NEVESTE, ŠOPKI, CVETJE V LONCIH IN VENCI

Zahvaljujemo se za naklonjenost v preteklem letu in se priporočamo rojakom v naklonjenost za bodoče.

Želimo vsem prijateljem in odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto!

COLLINWOOD DRY CLEANING

MRS. FRANK KOVACH, lastnica

15210 Saranac Road

GLenville 1-4746

Dobro sčiščena in lepo zlikana obleka napravi vsakega lepega. Pri nas napravimo vedno prvovrstno delo. Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

GLOBOKAR'S SUPER SERVICE

JOHN J. GLOBOKAR, lastnik

1075 East 185th Street--Corner Chapman Avenue

KEnmore 1-9796

Gulf Gas — Gulf Oil — Graco Motor Vitalizer

SPLOŠNA AVTOMOBILSKA POPRAVILA

DAMO AVTE IN TRUKE V NAJEM

Naša posebnost je poprava generatorja, "starterja" in "voltage regulatorja." Pridemo iskati vaš avto in ga pripeljemo nazaj.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

O izumitelju šivalnega stroja

"No, sedaj pa je ta ubogi Howe še znorel!" je zaklical vrtnar Johnson Franklin in je odložil časopis.

"Ne bodi no tako trdosrčen, John! Kako moreš kaj takega spregovoriti?" mu je ugovarjala njegova dobrodušna žena.

"Trdosrčen?! Že vse leto jim dajem sočivje in krompir na upanje! Še nikoli jih nisem tirjal. Kaj pa to?"

"Seveda, saj vem. V stiski žive Howenovi. Toda mož ni zapravljivec. Od zore do teme dela, in vse, kar zasluži. . . ."

"Da, da!! Vse to vtakne v ono bedasto iznajdbo! Šivalni stroj hoče napraviti. Poslušaj vendar, ženka: Šivalni stroj! Nekak aparat, ki bi naj opravljal kar sicer lahko samo spreten krojač in šivilja napravita. On pa da bi znašel stroj, ki bi to delo upravljal hitrejše in točnejše!?"

"Zakaj pa ne? In le verjemi, Hownu se bo to tudi posrečilo. Prav spreten mehanikar je!"

"Hm, hm. Mogoče, da bodo čez 100 let res iznašli takšen stroj. Toda sedaj ne, draga moja!"

"Vsekakor pa se mora človek čuditi njegovi pridnosti in vztrajnosti."

"Vsekakor. Toda tudi njegovim dolgovom."

"Ah, John! Zaradi teh par dolarjev, menda jih je 50 ali 60, ne bomo ubožali. Toda ne dovolim, da govoriš tako zaničljivo o Howeju!"

"Na, pa sama čitaj! Le poglej kaj stoji v časopisu!" In njegova žena je vzela časopis v roke in je obstala z očmi na debelih črkah. Čitala je polglasno:

Senzacija! Senzacija!

Izvanredna tekma!

Danes, dne 14. junija 1844, se bo vršila v konfekcijski trgovini Auburn in Comp. v Atwoodovi ulici v Bostonu velika tekma v šivanju. 5 najboljših in najbolj spretnih šivilj naše firme bo tekmovalo z našim meščanom Howejem v šivanju. Howe je namreč iznašel stroj za šivanje in bo sam tekmoval proti petim šiviljam.

Franklinova žena je jadrno vstala in odhitela.

"Kam pa hitiš, Marija?" ji je zaklical John.

"K Howejevi ženi!" In brez sape, vihreč v roki časopis, je letela žena k Howeju, ki je stanoval nekaj hiš naprej v isti ulici v sila slabem stanovanju.

Howejeva žena majhna drobna ženica ji je hitela nasproti. "Gotovo prihajate zaradi našega dolga, gospa Franklin?"

"Nikakor ne! Ne delajte si skrbi zaradi tega! Poglejte! To Vas bo napravilo srečne in bogate!" In pokazala je na časopis. "Je pa to res, ali je samo šala?"

"Da, prav res je. Le poglejte si tole čudo, ki je pripravila mojega ubogega moža ob toliko noči!" Odkrila je prt z mize in na mizi je stala čudovita stvar iz železa, žice in pločevine. Seveda je pa bila ta stvar prav malo podobna današnjim šivalnim strojem.

"Ah, kako smešna prikazen!" je vzkliknila Franklinka. Howejeva žena pa se je smehljala vsa srečna in dejala: "Da, prav izvanredna mašina, ampak dela zelo hitro in točno. Poglejte!" Howejeva žena je vzela dva kosa platna, položila ju drug na drugega in ju vtaknila pod stroj, ki ga je pričela vrteti z roko. In rrrrrrrrrrr. in še preden se je Franklinka prav zavedla, sta že bila oba kosa sešita tako natančno, kakor še nikoli ni videla.

"To je . . . to je . . . ne, ne, . . . tu pa ni nekaj v redu. Ah to je gotovo kaka čarovnija!"

"Ne, vsak otrok lahko šiva na ta stroj!" — In Franklinova žena je natačno pregledala šive in se ni mogla dovolj načuditi.

"E, za vraga, zato bi porabila jaz najmanj četrt ure!" je zaklicala in je bila bolj začudena, kakor ne. "To je vendar čudovito delo! Kako je prišel Vaš mož na to idejo?"

"O, s tem se je bavil še ko je bil mlad. Čeprav je moj mož sin ubogega mlinarja, vendar se se izučil za mehanikarja pri Davidu."

"Pri optiku v Bostonu, ki izdeluje tiste velike daljnoglede?"

"Da, pri tistem. Ta mu je nekoč v šali dejal: Elija, če hočeš postati čez noč slaven mož, tedaj izumi šivalni stroj! In od tega časa se je Elija vedno bavil s to mislijo. Napravil je mnogo poskusov, toda noben se mu ni posrečil. Stradali smo, zakaj ves denar je vtaknil v to stvar. Vse moje prošnje, da bi opustil to misel, so bile zaman. Tedaj pa je nekega dne opazil pri nekem tkalnem stroju, kako šviga tkalski čolniček sem in tja. Pa mu je prišla misel, da bi ta čolniček zvezal z nitko — in rešitev je bila tu. Tole, vidite, je sedaj njegovo delo. Če bo imel srečo in uspeh, smo rešeni, če ne smo pogubljeni in z nami vred Jurij Fischer, zvesti prijatelj Elijev."

"Trgovec s premogom? Kako to?"

"Posodil je mojemu možu več kot 5000 dolarjev, vse svoje premoženje. — Tiho, tu sta oba."

Iznajditelj Howe in Jurij Fischer sta vstopila v sobo. Elija Howe je veselo dejal svoji ženi: "Pomisli, Jurij mi svetuje, da bi se ne udeležil te šivalne tekme. Mnenja je, da bi me ubili."

"Da, draga moja gospa," je dejala Franklinka — "ne pustite mu iti. Krojaški pomočniki in šivilje so zelo razburjeni. Na ulicah kriče: Howe nas bo s svojim šivalnim strojem spravil ob kruh! Mi mu bomo razbili njegovo mašino!"

(Dalje na 8. strani)

Lov na povodnjega konja

Zelo zanimivo je, kako love zamorci povodnjega konja. V raznih krajih love to veliko žival na najrazličnejše načine. Na Njasaškem jezeru pa ga love tako-le:

Na čolnu, napravljenem iz enega samega debla, se podajo na jezero. V čolnu sede štirje veslači, spredaj pa stoji močan lovec s težko železno harpuno, čije rezilo je silno ostro. Harpuna je privezana s šestdeset do sedemdeset metrov dolgo vrvjo, pa tudi veslači so oboroženi z dolgimi kopji.

Po kristalno čisti vodi drči čoln. Krasno jutro je in v ozračju je vse tiho. Globoko na dnu jezera se zrcalijo biserne školjke in vidijo se ribe. Posadka čolna je zapazila čredo povodnjih konj. Vedno bliže prihajajo te zveri in plavajo večjidel pod vodo. Tu pa tam brizgne voda visoko v zrak—živali dihajo—.

Sedaj so se približale zelo blizu čolna. Toda zapazile so sovražnika in so pričele bežati. Toda oni v čolnu za njimi. Veslači se krepko upirajo v vesla, harpunir stoji visoko vzravnan na rilcu čolna, v iztegnjenih rokah drži pripravljeno harpuno in čaka na ugodni trenutek. Tedaj je zagledal žival tik čolna. Vzpel se je, nagnil nazaj in z velikansko silo vrgel ostro železo v preplašeno žival. Žival se je obrnila okoli sebe in se potopila. Voda se je pordečila od krvi. Žival beži. Vrv se odvija in že vleče žival čoln za seboj. Lovec stoji pripravljen, da jo naskoči s kopji.

Vrv je popustila. Žival se pripravlja na napad. Široko je razklenila svoje žrelo in se zagnala proti čolnu, da ga zdrobi s svojimi orjaškimi čeljustmi. Toda lovec ji je vrgel kopje v sredo žrela. Žival je divje zatulila in se premetavala po vodi. Približali so se še drugi čolni in od vseh strani lete kopja v žival. Žival se obupno bori. Toda končno omaga in se potopi. Z vrvjo jo zopet potegnejo na površje in jo vlečejo domov. Sredi vasi pa že gori velikanski ogenj in vaščani se pripravljajo na pojedino.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

EAST 200th HARDWARE

JOHN A. PISKUR, lastnik

Corner Lindberg & E. 200 St.

Hvala vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo v bodoče.

Vsem Slovencem in Hrvatom želimo vesele božične praznike in srečno ter zdravo novo leto!

Zahvaljujemo se vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo za v bodoče.

Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

EUCLID POULTRY

MR. in MRS. JERRY PETKOVŠEK, lastnika

549 East 185th Street KE 1-8187

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

COLLINWOOD BAKING CO.

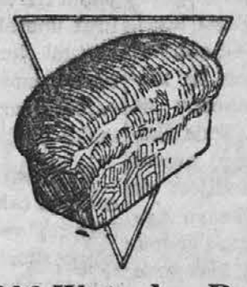

16006 Waterloo Road

IVanhoe 1-7526

VEDNO SVEŽ KRUH.

NAŠE POTICE SO OKUSNE IN DOBRE.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

ANTON IN JULIA MAROLT NIGHT CLUB

1128 East 71st St. - 1129 East 68th St.

Se priporočamo, da nas obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem, ter okusnim prigrizkom.

Vsako soboto igra fina godba za zabavo.

MARTINCIC BROS.

MOBIL SERVICE STATION

FRANK — JOE — RICH

6619 St. Clair Ave. EN 1-8810

PRVOVRSTNA AVTNA POSLUGA

Prodajamo gazolin, olje, tajerje, baterije, itd.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Road

GROCERIJA IN MESNICA

Pri nas si gospodinje lahko vedno nabavijo najboljše vrste grocerije in mesenine. Se priporočamo za naklonjenost.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Prav vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

CARL G. OPASKAR, M. D.

Zdravnik

740 EAST 152nd STREET

Office: GLenville 1-3134 — Res.: Potomac 1-8055

DR. VINCENT OPASKAR

Zobozdravnik

6402 ST. CLAIR AVENUE — HEnderson 1-4114

FRANK V. OPASKAR

Odvetnik

HIPPODROME BUILDING

MAin 1-3786 Res.: WAshington 1-0989

REAL HARDWARE CO.

727 East 185th St. - IVanhoe 1-9634

LINOLEJ, BARVA, ŠPORTNA OPREMA, STEKLO IN GRADBENA ŽELEZNINA.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Kako lovijo tigre in slone

Navadno se rado pretirava, kadar se govori o nevarnosti tigra porti človeku. Tiger se predvsem hrani z divjačino in govedo. Govedo ljubijo zlasti stari, mastni tigri, ki so vsled starosti prijateljI udobnosti, in ne marajo več težkih pohodov za džungelsko divjačino. Toda škoda njihovega ropanja ni preveč velika. Ker Hindu (Indijec) ne ubija goveda, se potika po njegovih vaseh mnogo stare živine, ki nikomur ne koristi, kvečjemu pospešuje živinsko kugo. Zato je prav primerna in koristna hrana za tigerske želodce. Uporabno živino domačini dobro čuvajo, četudi se zgodi večkrat da napadejo tigri njih staje.

Človeka tiger redko napade. Divja žival se potuhne pred človekom in strahopetno izgine, četudi bi ji bilo prav lahko človeka raztrgati. Tigri, ki napadajo in žro ljudi, so po večini bivši roparji živine, ki so bili v stalnem stiku s človekom in so tako izgubili strah pred njim. Mnogokrat so med njimi taki, ki so ranjeni ali pohabljeni, tako da za lov na druge živali niso več sposobni. Človeka je lažje zatihotapiti in premagati nego zver. Vas, v katere okolici biva tak tiger, mora mnogo pretrpeti. Zgodilo se je, da so ekspedicije naletele v džungli na povsem zapuščene vasi, ker je tak tiger od časa do časa odvlekel kakega prebivalca. Ekspedicija, ki jo je poslala filmska družba "Parufamet" v džunglo severnega Siama, poroča, da so tigri in leopardi v tisti okolici v petih letih ubili nad 300 ljudi. Vas s 100 prebivalci je v enem letu izgubila 20 ljudi.

Lov na tega divjaka-krvoločneža ima radi nevarnosti poseben čar. Beli lovci preže na divjega kralja džungle navadno sami. S privezanim govedom ali ubito divjačino ga privabijo in ko plane na plen, ga z dobromerjenim strelom ubijejo. Mnogokrat uporabljajo za tigerske love tudi slone. Lovec je na visokem slonovem hrbtu dobro zavarovan pred presenečenji, ker lahko okolico pazno motri.

V prostrani hgoščavah uporabljajo takozvano "omreženje." Najprej vsekajo široko, zavito progo skozi goščavo. Na tej poti postavijo do 3 m visoke mreže iz močnih vrvi v dolgosti 50 m. Za mrežo se skrijejo suličarji. Nato prežečnejo tigra na to pot. Medtem ko se druge zveri, n. pr. panter, takoj zaženejo v mrežo, ali pa jo skušajo preskočiti, se tiger pazno plazi k njej. Niti najmanj ne misli preskočiti mreže ali se v njo zagnati, temveč skuša po ovinkih gonjačem uiti. Ako se mu to ne posreči, se skrije v najgostejšem delu zamrežene goščave. Suličarji mrežni krog sklenejo. 15-20 jih je. Pod njih zaščito režejo drugi 5 m dolgo naravnostno pot do tigrovega ležišča. Vsi gredo tesno drug ob drugem. Sklenjene gruče ljudi namreč tiger ne upa napasti, najsi bo še v taki stiski. Celo, če je ranjen in v največjem srdu ,se zgodi redko, da bi napadel gručo.

Ako pa zasleduje posameznik ranjeno zver, je prav gotovo izgubljen. Kajti še preden zamore dvigniti puško, že plane razsajajoča zver z ostrim, kašljanju podobnim krikom nanj.

Domačini v Siamu uporabljajo pri lovu pogosto tudi pasti, ki niso pravzaprav nič drugega, nego povečane priproste mišje pasti. Iz trdnih debel, ki jih globoko posade v zemljo, postavijo kolibo z majhnim vhodom. Nad vhodom je padajoča dver, podprta s hlodom. Kot "slanina" služi navadno kaka domača žival, navadno pes, ki ga privežejo v zadnjem kotu utice. Ta kot je od ostale notranjščine omejen z močnimi debli, tako da tiger psa samo vidi in sliši, ne more ga pa napasti in raztrgati. Psa niso zaščitili iz kake usmiljenosti, temveč zato, ker jim je predragocen, da bi ga tigru žrtvovali. Ko je tiger stopil v kolibo, zadene na vzvod, vrata zapahnejo izhod in ponosni kralj džungle je—jetnik.

Tudi smrtonosne pasti, ki tigra usmrte, niso redke pri Siamezih. Tako past sestavlja stena težkih debel in tvori s tlom približno kot 45 stopinj. Visokost stene je približno 2 m. Iz notranje strani štrle ostre bambusove konice. Pes, ki so ga privezali k hlodu, privabi tigra, ki plane proti njem, pa zadene pri skoku na vrv, s katero je bila stena privezana k deblu, stena pade in pokoplje pod seboj tigra, ki ga prebodejo ostre bambusove konice.

Domačini severnega Siama smatrajo nekatere tigre za obsedene po hudem duhu. Siamezi verujejo, da postane tisti, ki takega tigra ubije ,sam tiger in to zato, da najde hudi duh, ki je po tigrovi smrti postal brez doma novo bivališče. "Parafumet"-ekspedicija je morala premagati marsikatero težkočo, da je pregovorila domačine za postavitev tigerske pasti. Pomirili so se šele, ko so jim dopovedali, da je to ukazal vodja ekspedicije in da torej vsa zla usoda preide nanj.

Da gledajo domačini na takega tigra kakor na kako človeško bitje ,se razvidi iz prigodbe, ki jo pripoveduje voditelj Parafumetove ekspedicije. Opazoval je prizor, kako so spravljali domačini psa v kolibo. Eden izmed domačinov, poln raznih čarobnih in surovih tigerskih podob na prsih, hrbtu in ramenih, je stopil pred past in glasno govoril: "O lepi pes! O krasni pes! Junaški pes! Nocoj ostaneš sam sredi džungle, da zgrizeš tigra!" S tem, da hoče zavzeti pes kraljevsko mesto v džungli, bi naj prevzel tigra strah za svoj prestol, in to ga zvabi na borbo s psom.

Že v starih, davnih časih so lovili slone da so jih potem vodili po svetu in kazali to veliko čudo radovednim tujcem. Uporabljali pa jih tudi v vojni za napade in v miru za težka dela. Tudi v srednjem veku so dovažali posamezne slone v Evropo. Zdaj se to zgodi še večkrat, ker jih spravljajo v menažerije, cirkuse itd., kjer jih potem razkazujejo ljudem. Sicer se ti zdijo sloni v takih zverinjakih zelo nedolžne živali, toda pozabiti ne smeš, da so to ukročene in udomačene živali. V džungli pa je slon precej opasna žival.

Različni so načini, kako love žive slone. Odvisno je to od pokrajin. Največ se goji ta "umetnost" v Indiji, kjer so posebni lovci za slone. Včasih gresta samo dva v gozd; pri lovu sta tako spretna in zvita, da se jima posreči ujeti posameznega slona iz črede. Vržeta mu med noge zanko jelenje ali bivolske kože.

Navadno pa se poslužujejo drugega načina: kar vso čredo zvabijo v primeren prostor in jo potem tam drže. Iz vseh strani pritisnejo s krikom in vikom gonjači in preženejo čredo v tisti določeni prostor. Na gotovem mestu so med tem drugi postavili plot, kleda imenovan. Prostor je obdan z jarkom z vodo, ki je prav posebna privlačna sila za slone. Od tukaj jih potem pri raznih vhodih preženejo v ozek, dobro zagrajen prostor, odkoder ne morejo pobegniti. Na plotovih čepe gonjači, ki jih strašijo in jim žugajo, da plotu ne podro. Vhode zapro s padajočimi dvermi. Nato se začne lov na vsakega posameznika, ki ga zvežejo. Navadno uporabijo lovci v to svrho udomačene slone. S pomočjo teh pritegnejo njih divje tovariše v gozd. Tu jih začno krotiti. Priklenejo jih na močna drevesa in tu divjajo včasih tedne, dokler se onemogli ne zgrudijo. Počasi se potem privadijo ljudi in svojih že udomačenih tovarišev. Ko so se v gozdu odrekli svoje podivjanosti, jih spravijo v stajo, kjer se začne podrobno "udomačenje." Pri tem vedno privežejo divjaka med dva udomačenca.

V Srednji in Zadnji Indiji prireja država sama love na slone. V Siamu, "deželi belega slona," je lov na slone ljudski praznik, h kateremu pohiti tisoče ljudi. Lov traja večkrat po dneve in tedne .ker priženejo navadno iz vseh vetrov nad sto slonov na lovišče. Človek se čudi, kako se dado ti velikani izvabiti in pregnati na gotov kraj; prav tako pa je čudno, da že udomačeni sloni pritem lovu ne podivjajo, da jih ne zapelje skušnjava, vrniti se v prejšnjo svobodo.

O izumitelju šivalnega stroja

(Nadaljevanje s 7. strani)

"Ojoj! Ojoj!" je stokala uboga Howejeva žena.

"Kar brez skrbi bodi! Saj ne bo tako hudo. Jaz pa grem in bom zmagal ter prepričal vse krojače in šivilje, da jih ne bom spravil ob kruh, temveč da jim bom samo olajšal njihovo delo!"

In je šel in je zmagal. Pet spretnih šivilj je premagal, to se pravi, da je on opravil s svojim strojem v istem času toliko dela, kakor pet najboljših šivilj. Velikanska množica ljudi je opazovala to tekmo. Pred posloPjem so se zbrali krojaški pomočniki in šivilje in so grozili Howeju in njegovemu stroju. Vendar jim je varnostna straža preprečila njihove namene. —

Je pa bil li sedaj Howe rešen svojih skrbi? — Ne! Zakaj nihče v Ameriki se ni potegoval za njegov patent. Tako malo razumevanja je vzbudil njegov šivalni stroj. Mlajši Howejev brat pa je odpotoval s patentom na Angleško, in ga tam prodal nekemu fabrikantu. Elija Howe je leta 1847 sam odpotoval na Angleško in temeljito izboljšal svojo iznajdbo. Toda ničesar ni imel od tega. Lastnik fabrike je namreč tako nesramno ravnal z njim in ga tako osleparil, da je moral Howe prodati svoj poslednji stroj, da se je lahko vrnil v Ameriko. Fabrikant pa je postal z njegovo iznajdbo milijonar.

Pa tudi v Ameriki so bogato želi drugi tisto, kar je Howe sejal. Izak Singer je stroj izpopolnil in si na prav umazan način prisvojil Howejeve patent. In sedaj so Singerjevi šivalni stroji zavojevali ves svet. "Iznajditelj" Singer pa je delal sijajne kupčije. Howe je postal popoln revež. Živel je v veliki revščini sam in zapuščen in nihče ni mislil nanj. Toda njegov prijatelj Fischer ga je opozoril na Singerjevo lumparijo in mu svetoval, naj vloži proti njemu tožbo. Toda Howe je bil izmučen. Tudi ni imel denarja. Fischer pa le ni odnehal in našel je požrtvovalnega moža, ki je zastavil svoj denar v to zadevo. Pričel se je proces. Singer se je zvito boril in proces se je vlekel in vlekel. Vendar pa je tudi sodnija morala končno pripoznati, da je le Howe prvi iznašel šivalni stroj in da je patent njegov. Howe je dobil tožbo. Singer je bil obsojen, da mora plačati Howeju za vsak stroj, ki ga je izdelala njegova tovarna in ki ga bo še izdelala, po 5 dolarjev. In dognali so, da je fabrika od zaključka procesa izgotovila in prodala že tristo tisoč šivalnih strojev. Howe je seveda postal na ta način bogataš, in je ustanovil v Bridgeportu lastno fabriko za šivalne stroje.

IMENA RASTLIN

Rastline se skoro v vsakem jeziku drugače imenujejo. Pa celo v istem jeziku se v raznih krajih iste rastline različno imenujejo; vsaj v ljudskem jeziku. Zato so rastlinoslovci ali botaniki dali vsaki znani rastlini označbo v latinščini. V vsakem opisu rastlin ali v cenikih istih so torej poleg imen v odgovarjajočih jezikih dodane tudi latinske označbe. da ni pomot ali zamenjav.

Največ zaslug za to ima švedski znanstvenik Carl von Linne, ki je bil rojen leta 1707 in je umrl leta 1778. Napisal je več knjig o rastlinoslovju, zdravništvu, živalstvu in rudninstvu. V svoji knjigi "Species Plantarum," izdani leta 1753, je priporočil sistem latinskih označb vsaj z dvema besedama za vsako rastlino. Prva beseda predstavlja temeljno ime, druga pa dodano označbo, potom katerih se medsebojno razločujejo sorodne, pa različne rastline.

Tega sistema so se botaniki vseh narodov oprijeli. Tako vidimo, da se dišeča vijolica, ki se v angleščini imenuje Violet, v latinščini označa kot Viola odorata. Sorodna cvetlica mačeha, v angleščini imenovana Pannsy, pa ima latinsko označbo Viola tricolor. Solata endivija, ki se v angleščini imenuje Endive, nosi latinsko označbo Chichorium endivia. Solata cikorij, v angleščini imenovana Chicory, pa ima latinsko označbo Chichorium intybus. Sličnih primerov je stotisoče.

—NEW ERA, glasilo ABZ

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO!

ZA NAJLEPŠA VOŠČILA SE PRIDRUŽUJEMO TUDI

URADNIKI IN DIREKTORJI SLOVENSKE NORTH AMERICAN BANKE.

Naj veljajo vsem našim vlagateljem in onim, ki si pri nas izposojujejo denar. Poznavalci razmer in trgovinstva nam obetajo, da bo leto 1956 še tako dobro, kot je bilo leto 1955. Vendar pa nas svarijo na previdno gospodarstvo. Na to svarjenje se pridružujem tudi podpisani. Nikar v preteške obligacije dolgov, nikar reči in misliti, da bodo ostali časi kar so in so bili nekaj zadnjih let.

Vlada, ki je sedaj na krmilu, stori vse kar more, da je ljudstvo zaposljeno in to že več zadnjih let, vendar, bodimo previdni, hranimo za jutri ker, prihranjeno je tisto, ki nas reši vseh teških skrbi. Zadolženost pa nas teži in vrti v silnih skrbeh, ki nam spati ne da. Previdnost je potrebna in varčnost naj jo spremlja, pa ne bo kesanja in tarnanja. Naj se ne pozabi tista leta, v katerih je bil jok in stok, v času, ko je bilo nekaj let, skoro na večini hiš nabit napis, da je hiša naprodaja. Tega naj nas Bog varuje, da bi se še kdaj kaj sličnega ponovilo. Zato je beseda "PREVIDNOST" umestna.

Pred vsakim korakom, ko bi hoteli riskirati korak za v preteške obligacije, se rajši posvetujte z finančnimi veščaki, z bančnim vodjem, povejte vaše namene in stališče, o zaslužku in o vrednosti posestev, katera nameravate kupiti.

Na razpolago so vam trije naši North American bančni uradi. Posvetovanje vas nič ne stane.

Dalje pa Vam se zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost in vam želimo srečne in vesele bodočnosti.

Za North American banko, v imenu DIREKTORIJA in DELNIČARJEV,

ANTON GRDINA, predsednik.